Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана. | № 11 (18034) | 1989 оной январиин 13, пятница | Сэн 3 мүн.

ҮЗЭЛ СУРТАЛШАДАЙ ЗОРИЛГОНУУД

Байгша оной мартын 26-да үнгэргэгдэхэ СССР-эй арадай депутадуудай һунгалта ороной политическэ системые хүбилган шэнэдхэлгэдэ эхи табиха юм. Энэ һунгалта политическэ болон үзэл сурталай шэнэ оршон байдалда үнгэргэгдэхэнь. Иимэ эрхэ байдалда политическэ, үзэл сурталай хүдэлмэриин үүргэ, нүлөө эрид дээшэлхэ болоно, тэрэнэй шанар шэнжэнь, онол арганууднь хүбилна.

СССР-эй арадай депутадуудай һунгалтын онсо илгаануудайнь нэгэн — ниитын эмхинүүдэй өөрынгөө түлөөлэгшэдые һунгаха гүрим болоно. Партиин ЦК-гай һаяхан боложо үнгэрһэн январиин (1989 он) Пленум Сответскэ Союзай Коммунис партиһаа СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлбэ. Партиин ЦК совет арадта түсхай Хандалга баталан абаба. Түүхэтэ энэ үйлэ хэрэг һунгалтада бэлдэлгын шэнэ шата боложо, үзэл сурталшадай үмэнэ тон тодорхой зорилгонуудые табина.

Совет арад манай партиин дотоодын болон гадаадын политикые, хүбилган шэнэдхэлгын үг зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ойлгожо, үргэнөөр дэмжэжэ байһанаа бодото хэрэгүүдээрээ батадхан гэршэлхые хүсэнэ. Тезд мүнөө түйлаһанаараа сэдьхэлээ ханаад байха үндэһэн үгы. Хүбилган шэнэдхэлгэ үдэр бүри шэнэ асуудалнуудые табика. Заримдаа зүрилдөөнүүдшье үшарна. Хүн зоной һанал бодол өөһэд хоорондоо гүнзэгы илгаатайшье байна. Заримдаа зарим хүнүүдые этигүүлхын, үнэн хэрэгые тайлбарилхын тула халуун шанга үгэ буляалдаандашье оролсохо үшар тохёолдоно. Олонхи үшарта хүүшанай, заншалта хэб боложо, хоношоһон харгы замууд һаад үшаруулна. Партиин хараалһан ундэһэн шухала экономическа болон политическэ реформо бэлүүлгэдэ, нацинууд хоорондын харилсаануудта бэрхэшээлнүүд үшарна. Хүбилган шэнэдхэлгын хэрэг бүтэхэ гээшэ гү, али үгы гү гэжэ хүн зоной һанаан сэдьхэлдэ һэжэг түрүүлхые хүсэдэгшье хүнүүд бин. Үгы һаа тохёолдоһон бодото байдалые анхаралдаа абангүй, ямаршье үндэһэгүйгөөр хүбилалтануудые эрид түргэнөөр ябуулха һэдэлгэнүүд үрагшаа дабшалтадамнай һаад тойбо татана. Хооһон хуурмаг үгэ тараагаад, хүбилган шэнэдхэлгэ үрагшаа ябанагүй гэхэ мэтэ шууяа гаргаад, хүбиин ашаг түһын түлөө оролдогшод элдэб эсын бүлэг, нэгэдэлнүүдые байгуулхые тэгүүлнэ. Эдэ бүхы һэдэлгэнүүдтэ харюу болгон хүбилган шэнэдхэлгын замаар хэлбэришэгүй дабшаха, демократине улам гүнзэгырүүлхэ, социалис ажабайдалай бүлюу һайн талануудые улам үргэнөөр дэлбэлэн харуулха гээшэ партийна организациинуудай, үзэл сурталшадай шухала зорилгонууд болоно. Энэхэн тухай М. С. Горбачев январиин 6-да КПСС-эй ЦК-да болоһон уулзалга дээрэ эли тодоор хэлэһэн байна.

Юрэнхы дээрэ абажа харахада, саашадаа дабшалтын гол шэглэлнүүд, харгы замууд тухай шанга арсалдаануд үнгэржэ, партиин хараалһан хэмжээ ябуулганууде бодото байдалда бэлүүлхэ ye саг хүрэжэ ерэнхэй. Тезд энэ ye саг өөрын бэрхшээлнүүдтэй, олон хүтэл, дабаануудые дабажа гараха болонобди: экономикодо, политическэ ажабайдалда, социальна асуудалнуудта гүнзэгы хүбилалтануудые нэгэн доро бэлүүлжэ, арад зоной ажабайдалые һайжаруулгада тодорхой үрэ дүн түйлаха зорилго табигдана. Энэ оршон байдалда хүбилган шэнэдхэлгые үдэр бүриин бодото байдалтай тон нарнаар холбохо гээшэ үзэл сурталшадай үндэр уялга мүн.

Манай орондо политическэ системые бүхы дээрэнь хүбилган шэнэдхэхэ хэрэгтэ үзэл сурталшад горитой хүбитаба оруулха байна. КПСС-эй ЦК-гай нёдондоной ноябрь һарада боложо үнгэрһэн Пленумэй шиидхэбринүүдые, СССР-эй Верховно Советдэй ээлжээтэ бэшэ сесси дээрэ баталагдаһан Хуулинуудые олонитын дунда нэбтэрүүлхэ, тэдэ Хуулинуудай дүримүүдые үргэнөөр тайлбарилжа үргэлжэлүүлхэ, илангаяа мүнөө, һунгалтада бэлдэлгын үедэ энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала.

Һунгалтада бэлдэлгын үедэ хүн зоной нилээд олон дурадхал, һанамжануудые оруулхань элитэ, арадай депутадуудай бүридхэлэй түлөө ажал ябуулга эмхидхэхэ, олонхи ушарта хэдэн хүнһөө нэгые шэлэхэ асуудал гараха байна. Эндэ үзэл сурталшад тон тодорхой худэлмэри ябуулха болоно. Юу хэлэхэб, һая болотор зарим партийна комитедүүдэй гол шухала асуудалнуудые үнэн сэхээр, байдал соонь зүбшэн хэлсэлгэдэ табихаяа зүрхэлдэггүй, хүн зоной шүүмжэлхэ ажаглалтануудта, элдэб олон заншалта болоогүй дурадхалнуудта һэжэглэнгеэр хандадаг байһаниинь нюуса бэшэ ха юм даа. Мүнөө үсдэ иимэрхүү зориггүй байдалые элдэб эсын бүлэгүүд, нэгэдэлнүүд һамбаащалжа, хүн зоной дунда һэжэг түрүүлхые, тэдэнние өөрынгөө тала тээшэ татахые оролдоно. Энэ ушарта олон хүнэй сугларһан суглаан, митингнүүд дээрэ партийна худэлмэрилгэшэдэй, үзэл сурталшадай үгэ нүлөө ехэтэй байха зэргэтэй. Хубхай хооһон шууяа гаргадаг, өөрынгөө хубиин аша түһын түлөө юунэйшье урда тунхаридаггүй хүнүүдтэ ёһотой, харюу үгтэжэ, һунгалтада бэлдэлгые бүтэмжэтэйгөөр ябуулха шухала. Энэ ажал ябуулга ниитэ хөөрэлдөөнэй шэнжэ шанартай, политическэ онол арганууда түшэглэһэн, ниитэ хүн зоной һанаа сэдьхэлые зүбөөр ойлгоһон маягтай байха зэргэтэй, имагтал нигэжэ бүхы юумые зүбөөр шэнжэлхэ, сэгнэхэ, хубилган шэнэдхэлгын орёошье асуудалнуудые зүбөөр тайлбарилагдаха байна бшуу. Һунгалтада бэлдэлгын үедэ үзэл сурталай худэлмэри общество дотор дайралдадаг арсалдааната асуудалнуудые һүжэрөөхэгүй, харин хубилган шэнэдхэлгын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдые нэгэдхэхэ, элсүүлхэ зорилготойгоор ябуулгадаха болоно. Энэ худэлмэриин онол арганууд хаа хаанагүй нэгэн адли бэшэ, харин олон янзын, шэнэ түхэл маягтай, һунгагшадай һонирхол үүсхэмээр байха ёһотой. Урданһаа хойшо һунгагшадай дунда ябуулагдадаг ойлгуулламжын худэлмэридэ һайн, хүн зоной анхарал татама зүйлнүүд яһала олон байгаа. Һунгагшадай клубууд, агитпунктнууд, мэдээсэлэй-политическэ түбүүд, үгэ буляалдаанай клубууд болон бусадшье олоной хабаадаха арганууд үсөөн бэшэ болонхой.

Партиин обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшанда үнгэрэгшэ намар мэдээсэлэй-политическэ түб байгуулагдаа юм. Эндэ хүн зон олоороо сугларжа, хубилган шэнэдхэлгын хүби заяан, саашаһхи харгы замууд тухай хөөрэлдөөнүүд, заримдаа арсалдаан, үгэ буляалдааншье гарадаг болонхой. Хүн зоной олоороо сугларһан эдэ уулзалганууда республикын хүтэлбэрилэгшэд алибаа гол шухала всуудалнууд хэр эзэргээр шиидхэгдэнэб гэжэ мэдээсэдэг, эндэ сугларагшадай оруулһан дурадхалнуудта зүб харюу үгэдэг, һайн хэрэг бүтэмжэтэйгөөр шиидхэхэ дурадхалнуудые хүлеэн абадаг. Һаяхан ВЛКСМ-эй горкомой үүсхэлээр Улаан-Удэдэ үгэ буляалдаанай, зүб харюу бэдэрэлгын клуб нээгдээ. Эндэ мүн лэ залуушуулсй һонирходог асуудалнуудта тодорхой тобшо харюнууд үгтэхэ. Худөөгэй ажалшадай дунда илангаяа олон хүн зоной ажалладаг фермэнүүд дээрэ Малшадай байшангуудта ойлгуулламжын, эмхидхэхы худэлмэри ябуулагдаха аргатай. Эндэ малшад сугларжа, мүнөө жэлэй һунгалтын онсо өөрсэ шэнжэ тухай, СССР-эй арадай депутадуудта кандидадууд тухай хөөрэлдөө хэхэ, энэ ехэ ниитэ-политическэ үйлэ хэрэгтэ хэр бэлдэжэ байһан тухайгаа хөөрэлдэхэ байна ха юм. Агитаторай, партгрупоргын мэдээсэл, арадай депутадта кандидадтай уулзалга, тэрэнэй ажал ябуулгын программа тухай хөөрэлдөөн хүн зоной эдэбхи үүсхэл дэгжээхэл байха. Тезд иимэ уулзалга, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ таарамжатай эрхэ байдал зохёохо шухала.

Һунгалтада бэлдэлгын үедэ улаан бүлангуудта, худөөгэй клууда улаан бүдөөр шэмэглэгдэһэн, электрын галаар гэрэлтүүлэгдэһэн «агитпунктнууд» урижа байдаг. Тезд ходоодоо эндэ һунгагшадай уулзахада аятай зохид байдал түхеэрэгдэнэ гү! Зарим «агитпунктда» ороходо хүйтэн хооһон байра зэнхыжэ байха. Ёһын тэдыдэ нэгэ хэды газетэ стол дээрэнь табиха. Хаана тиимэ байдаг бэ гэжэ нэрлэһэнэй үлүү, иимэ байдалда ёһотой ойлгуулламжын, политическэ худэлмэриин ябуулагдахагүйнь элитэ. Энэшье жэлдэ Улаан-Удын, Сэлэнгын, Кабанскын, Ивалгын зарим агитпунктнууд һая болотор бэлэн болгогдоогүй байгаа. Доодо-Ивалгын сельсоведэй түрүүлэгшэ Л. И. Лебедева һунгалтада бэлдэлгэ парткомой хэрэг, бидэ хүн зониие бүридхэлдэ абалгада бэлдэнэбди гэжэ мэдүүлһэниинь зарим тушаалтадай харюусалгаяа мэдэрдэггүй байһые харуулна бэшэ гү!.. Һунгалтада бэлдэлгын үедэ олонитэдэ мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд — хэблэл, телевидени болон радио үргэн ехэ худэлмэри ябуулха болоно. Кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдтэ, өөрынгөө ажал ябуулгын программые соносохо үргэн арга боломжонууд олгогдохо зэргэтэй.

«ЗНАНИЕ» БҮЛГЭМЭЙ ПЛЕНУМ

«Знание» гэжэ Бүхсоюзна бүлгэмэй пленум январиин 11-дэ Москвада болобо. Ниитын энэ эмхиһэ СССР-эй арадай депутадта кандидадууд тэрээн дээрэ изрлэгдээ. Тус эмхиһээ 10 кандидат дэбжүүлэгдэхэ ёһотой. Зүгөөр областной, республиканска суглаануд, пленумүүд дээрэ 62 кандидат дэбжүүлэгдээ. Тиимэһээ пленумэй урда тээ һунгуулиин комисси болон бүлгэмэй правлениин президиум «Знание» гэжэ республиканска бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэдтэй хамта бүхы кандидатураануудые хаража үзөөд, мүнөө дээрээ 20 хүниие үлөөхэ гэжэ шиидхэбэ.

«Знание» бүлгэмэй правлениин үргэдхэгдэһэн пленум март соо боложо, ниитын энэ эмхиһээ арадай депутадуд март һарада һунгагдаха байна. Кандидадууд орон соогуураа ябажа, өөһэдынгөө хараа түсэбүүдтэй, зорилгонуудтай һунгагшадые танилсуулха юм.

(ТАСС).

1989 МАРТЫН 26 СССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ҺУНГАЛТА

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРБЭ

Онохой тосхоной соёлой байшан соо һунгагшадай суглаан болобо. Энэ суглаанда Онохойн модоной комбинадай, 174-дэхи ПМК-гай, 12-дохи СПТУ-гай, эндэхи ОРС-ын, Онохойн дунда һургуулиин коллективүүдэй түлөөлэгшэд олоороо сугларһан байгаа.

Суглаанда хабаадагшадай урда Загарайн национально-территориальна 521-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлхэ зорилго табигдаһан байба. Эдэ олон коллективтэ ами амяараа суглаанууд боложо, хэниие арадай депутадаар дэбжүүлхэ тухай даб дээрэ арсалдаата хөөрэлдөөнүүд байһаншье байжа болоо.

КПСС-эй Загарайн райкомой хоёрдохи секретарь Г. Н. Петров байгша оной мартын 26-да болохоёо байһан һунгалтада бэлэдхэл тухай хөөрөө.

Удаань Онохойн дунда һургуулиин багша Альбина Ярославовна Дей үгэ абажа, Загарайн 521-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар Онохойн дунда һургуулиин багша, коллективэй ахамад багша, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай хамтын суглаан боложо, Эдэн национально-территориальна 520-дохи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлгэ болобо.

Суглаанай эхиндэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Иванов болохоёо байгаа һунгалта, арадай депутадта кандидадуудай Буряадтамнай ямараар дэбжүүлэгдэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгөөд, эгээл эрхим нэгэнээ СССР-эй арадай депутадта кандидадаар дэбжүүлхыень сугларагшадта хүсэнэн байна.

Булагай һу һаалиин фермые даагша А. Г. Югова үгэ абажа, ажахынгаа ахамад зоотехник Г. Ч. Чойдоповые СССР-эй арадай депутадта кандидат болгохо тухай дурадхаба. 1946 ондо түрэһэн Гомбо Чойдабаевич Буряадай худөө ажахын институт 1974 ондо дүүргээд, «Мир» колхоздо, «Октябрьскийн» совхоздо зоотехнигээр, ахамад зоотехнигээр худэлһэн байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехнигээр 1981 онһоо ажаллана. Энэ хугасаа соо ажахынгаа һу һаалиин, мяханай мал ажалые һайнаар һэргээжэ, колхозойнгоо үндэр үрэ дүнгүүдые туйлалгада бага бэшэ хубита оруулаа. Үйлэдбэридэ туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө «Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ һаяшаг хүртэһэн байна. Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Чойдоповой кандидатура дэмжэхыень сугларагшадые уряалба.

Удаань үгэ абаһан отделениие эрхилэгшэ В. И. Корнев Чойдоповой үйлэдбэриин арга цаһабари тухай хөөрэжэ үгэбэ. Һаалиин үнеэдэй ашаг шэмые хараа байса дээшэлүүлгээ. Малай үүлтэр һайжаруулгаа хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна.

Районой соогоо хэдэн дахин чемпион байһан ахалагша хонишон Р-Д. Ц. Цыренов иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Гомбо Чойдабаевич хүнтэй үгэеэ һайнаар ойлголсожо шададаг хүн. Туһалхыень гуйхадаш, арсажа байдаггүй, туһалхал гэжэ ябажа байдаг, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мүнөө ажахы дотор хонишодой гэр бүлын, арендэ подряд нэбтэрүүлжэ байхадань, ахамад зоотехнигэй али болохо туһа хүргэдэг тухайнь залуу хонишон Ю. Е. Намсараев баяртайгаар мэдүүлбэ.

Мал ажалай цехые даагша И. С. Красавин үгэ абаба. Нэгэ нютагта түрэжэ үдөөд, мүнөө 1981 онһоо Г. Ч. Чойдоповтой суг худэлжэ байһан энэ нүхэр хэдэн тоо баримта дурдаба. Түсэбтэ 11-дэхи табан жэлэй даабаринуудые ажахын мал ажалай һалбаринууд амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Малай үүлтэр һайжаруулха худэлмэри саг үргэлжэ ябуулна.

Районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай хамтын суглаан боложо, Эдэн национально-территориальна 520-дохи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлгэ болобо.

Суглаанай эхиндэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Иванов болохоёо байгаа һунгалта, арадай депутадта кандидадуудай Буряадтамнай ямараар дэбжүүлэгдэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгөөд, эгээл эрхим нэгэнээ СССР-эй арадай депутадта кандидадаар дэбжүүлхыень сугларагшадта хүсэнэн байна.

Булагай һу һаалиин фермые даагша А. Г. Югова үгэ абажа, ажахынгаа ахамад зоотехник Г. Ч. Чойдоповые СССР-эй арадай депутадта кандидат болгохо тухай дурадхаба. 1946 ондо түрэһэн Гомбо Чойдабаевич Буряадай худөө ажахын институт 1974 ондо дүүргээд, «Мир» колхоздо, «Октябрьскийн» совхоздо зоотехнигээр, ахамад зоотехнигээр худэлһэн байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехник 1981 онһоо ажаллана. Энэ хугасаа соо ажахынгаа һу һаалиин, мяханай мал ажалые һайнаар һэргээжэ, колхозойнгоо үндэр үрэ дүнгүүдые туйлалгада бага бэшэ хубита оруулаа. Үйлэдбэридэ туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө «Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ һаяшаг хүртэһэн байна. Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Чойдоповой кандидатура дэмжэхыень сугларагшадые уряалба.

Удаань үгэ абаһан отделениие эрхилэгшэ В. И. Корнев Чойдоповой үйлэдбэриин арга цаһабари тухай хөөрэжэ үгэбэ. Һаалиин үнеэдэй ашаг шэмые хараа байса дээшэлүүлгээ. Малай үүлтэр һайжаруулха худэлмэри саг үргэлжэ ябуулна.

Районой соогоо хэдэн дахин чемпион байһан ахалагша хонишон Р-Д. Ц. Цыренов иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Гомбо Чойдабаевич хүнтэй үгэеэ һайнаар ойлголсожо шададаг хүн. Туһалхыень гуйхадаш, арсажа байдаггүй, туһалхал гэжэ ябажа байдаг, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мүнөө ажахы дотор хонишодой гэр бүлын, арендэ подряд нэбтэрүүлжэ байхадань, ахамад зоотехнигэй али болохо туһа хүргэдэг тухайнь залуу хонишон Ю. Е. Намсараев баяртайгаар мэдүүлбэ.

Мал ажалай цехые даагша И. С. Красавин үгэ абаба. Нэгэ нютагта түрэжэ үдөөд, мүнөө 1981 онһоо Г. Ч. Чойдоповтой суг худэлжэ байһан энэ нүхэр хэдэн тоо баримта дурдаба. Түсэбтэ 11-дэхи табан жэлэй даабаринуудые ажахын мал ажалай һалбаринууд амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Малай үүлтэр һайжаруулха худэлмэри эршэмтэй болгогдоо. Нёдондо һаамхай үнеэн бүриһөө 3079 килограмм һүн һаагдаһан байна. Эдэ бүгэдэдэ ахамад зоотехнигэй оруулһан хубита горитой гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Урид үгэ хэлэгшэдэй үгэнүүдые һаалишан А. И. Грудинина, ажахын түрүүлэгшэ Л. С. Мадагуев дэмжэхэ зуураа, арадай депутат болоходоо, колхозойнгоо хонин һүрэгые һайжаруулгада ехэ оролдолго гаргаха байха гэһэн найдалаа мэдүүлээ.

Суглаанда хабаадагшад Эдэн национально-территориальна 520-дохи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехник **Гомбо Чойдабаевич Чойдоповые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

В. ОЧИРОВ,
КПСС-эй Эдэн райкомой таһагые даагша.

ДУРАДХАЛ ҺАЙШААГДАБА

Эдэн районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай хамтын суглаан боложо, Эдэн национально-территориальна 520-дохи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлгэ болобо.

Суглаанай эхиндэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Иванов болохоёо байгаа һунгалта, арадай депутадта кандидадуудай Буряадтамнай ямараар дэбжүүлэгдэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгөөд, эгээл эрхим нэгэнээ СССР-эй арадай депутадта кандидадаар дэбжүүлхыень сугларагшадта хүсэнэн байна.

Булагай һу һаалиин фермые даагша А. Г. Югова үгэ абажа, ажахынгаа ахамад зоотехник Г. Ч. Чойдоповые СССР-эй арадай депутадта кандидат болгохо тухай дурадхаба. 1946 ондо түрэһэн Гомбо Чойдабаевич Буряадай худөө ажахын институт 1974 ондо дүүргээд, «Мир» колхоздо, «Октябрьский» совхоздо зоотехнигээр, ахамад зоотехнигээр худэлһэн байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад зоотехник 1981 онһоо ажаллана. Энэ хугасаа соо ажахынгаа һу һаалиин, мяханай мал ажалые һайнаар һэргээжэ, колхозойнгоо үндэр үрэ дүнгүүдые туйлалгада бага бэшэ хубита оруулаа. Үйлэдбэридэ туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө «Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ һаяшаг хүртэһэн байна. Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Чойдоповой кандидатура дэмжэхыень сугларагшадые уряалба.

Удаань үгэ абаһан отделениие эрхилэгшэ В. И. Корнев Чойдоповой үйлэдбэриин арга цаһабари тухай хөөрэжэ үгэбэ. Һаалиин үнеэдэй ашаг шэмые хараа байса дээшэлүүлгээ. Малай үүлтэр һайжаруулха худэлмэри саг үргэлжэ ябуулна.

Районой соогоо хэдэн дахин чемпион байһан ахалагша хонишон Р-Д. Ц. Цыренов иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Гомбо Чойдабаевич хүнтэй үгэеэ һайнаар ойлголсожо шададаг хүн. Туһалхыень гуйхадаш, арсажа байдаггүй, туһалхал гэжэ ябажа байдаг, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мүнөө ажахы дотор хонишодой гэр бүлын, арендэ подряд нэбтэрүүлжэ байхадань, ахамад зоотехнигэй али болохо туһа хүргэдэг тухайнь залуу хонишон Ю. Е. Намсараев баяртайгаар мэдүүлбэ.

Мал ажалай цехые даагша И. С. Красавин үгэ абаба. Нэгэ нютагта түрэжэ үдөөд, мүнөө 1981 онһоо Г. Ч. Чойдоповтой суг худэлжэ байһан энэ нүхэр хэдэн тоо баримта дурдаба. Түсэбтэ 11-дэхи табан жэлэй даабаринуудые ажахын мал ажалай һалбаринууд амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Малай үүлтэр һайжаруулха худэлмэри эршэмтэй болгогдоо. Нёдондо һаамхай үнеэн бүриһөө 3079 килограмм һүн һаагдаһан байна. Эдэ бүгэдэдэ ахамад зоотехнигэй оруулһан хубита горитой гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Урид үгэ хэлэгшэдэй үгэнүүдые һаалишан А. И. Грудинина, ажахын түрүүлэгшэ Л. С. Мадагуев дэмжэхэ зуураа, арадай депутат болоходоо, колхозойнгоо хонин һүрэгые һайжаруулгада ехэ оролдолго гаргаха байха гэһэн найдалаа мэдүүлээ.

Суглаанда хабаадагшад Эдэн национально-территориальна 520-дохи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Ч. ЦЫБИКОВ,
Загаһатын совхозой худэлмэрилэгшэ.

ЭРХИМЭЙ ЭРХИМ

Республикын ажалша коллективүүдтэ, ниитын эмхинүүдтэ СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ суглаануд боложо үргэлжэлһөөр гэжэ мэдэнэт. Һаяхан иимэ суглаан Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой Хонхолын клуб соо болобо. Энэ удэшэ нютагай хүн зон олоороо сугларааа һэн.

Суглаае совхозой парткомой секретарь А. Ж. Мункуев нээжэ, СССР-эй арадай депутадуудай һунгалта тухай СССР-эй Хуули тухай. тэрэнэй онсо илгаануд тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Тиихэдээ тэрэ территориальна Сэлэнгын 361-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлхэ эрхэтэй байһыень эндэ сугларагшадта һануулба.

Удаань арендэ коллективэй бригадир Ч. Д. Цыренов үгэ хэлэхэдээ, нютаг нугынгаа нэрэ солотой, холо ойгуур алдаршаһан хүнүүдээр олон байһые тэмдэглэбэ. Ганса энэ нютагһаа Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй депутадаар гурбан хүн һунгагдаһан байна. Тэдэнэр булта депутадай үялга харюусалгатайгаар, нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргээ.

— Иимэ эрхын манда олгогдоод байхада, бидэ эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлхэ ёһотойбди. Иимэ хүнүүд манда бии. Би СССР-эй арадай депутадта кандидадаар Цыбилма Цыденовна Бадмажаповае дурадхаха байнаб. Тэрэ манай нюдэн дээрэ ургаа. Эхэтээ мал дээрэ худэлжэ дуршэһэн байна. Ямар ажалша бэрхэ, харюусалгатай хүн байһыень бидэ һайн мэдэнэбди — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Цыбилма Цыденовна Бадмажапова 1964 ондо энэ нютагта түрэһэн намтартай. Дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ удаа гэртэхинээрээ малшан боложо худэлөөд, мүнөө болотороо энэ мэргэжэлээ орхёогүй. 1986 ондо эгээн хүндэтэй мэргэжэлтэдэй дунда дэлгэрһэн Бүхэросын социалис мүрысөөндэ илажа гараа һэн. Тиихэдэ 1987 ондо ВДНХ-гай мүнгэн медальяар шагнагдаа. Мүнөө арендэ аргаар ажаллажа байһан коллективэй гэшүүн. Үнгэрһэн жэлдэ харууһалжа байһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 798 граммаар дээшэлүүлжэ шадаһан байна.

— Би Цыбилмагай эхэтэй арбан гурбан жэлдэ малда худэлһэн байнаб. Харин мүнөө басагантайнь ажаллажа байнаб. Ехэл бэрхэ, бүхы хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүн. Би энэ дурадхалые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб, баяртайшьеб — гээд тэрээнтэй суг худэлдэг Д. Д. Дармаев хэлэбэ.

— Юрэдөөл, һанаһан юумээ табидаггүй, нэтэрүү, бэелүүлжэл һаладаг хүн, — гээд суглаа худэлдэг нүхэрынь Ц. Б. Раднаева мүн лэ хэлэбэ.

Энэ дурадхалые ажалай ветерануд Б. Ш. Жамбалтаров, Д. Ц. Дондубон, Цыбилма Цыденовнагай түрүүшын багша Г. Н. Цыренова, совхозой директор М. Е. Очиржапов һайшаажа, тэрэниие дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Суглаанда хабаадагшад Сэлэнгын территориальна 361-дэхи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар Бодонгуудай совхозой эрхим малшадай нэгэн болохо **Цыбилма Цыденовна Бадмажаповае** бүгэдын һанамжаар дэбжүүлбэ.

Вл. БОРИСОВ.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ ҮГЭ

Хэжэнгын районой эгээл холын ажахы болохо Загаһатын совхозой ажалша коллективэй суглаан боложо, Улаан-Удын худөөгэй территориальна 360-дахи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэгдэбэ.

Суглаае нээһэн совхозой директор Д. Б. Батомункуев, гэгээн сагаан үдэр клубтаа багтажа ядатараа сугларһанайнгаа үшар шалтагаан тухай мэдээсээд, ажахынгаа парткомой секретарь И. К. Шаракшиновта үгэ үгэбэ.

Нүхэр И. К. Шаракшинов олоной урда гаража, Улаан-Удын худөөгэй 360-дахи округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь Анатолий Михайлович Беляковые дэбжүүлхэ тухай дурадхал оруулба.

Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Лубсандоржиев тэрэнэй дурадхалые дэмжэхэ зуураа, Анатолий Михайловичай ажал ябуулга тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь үгэ абаһан Загаһатын совхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Ц. К. Потеев, хонишон Б. Г. Дондоков, нютагай дунда һургуулиин багша Е. Г. Осорова гэгшэд дурадхагдаһан кандидатура тушаа һанамжануудаа хэлэжэ, һайшаан дэмжэһэн байна. Жэшээлхэдэ, хонишон Б. Г. Дондоков иигэжэ хэлээ:

— Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь хүрэтэрөө ургаһан Анатолий Михайлович Беляковые бидэ мэдэхэ, тухайлха байна гээшэбди. Энээнтээ урда тээ ородоошье танихагүй, нюдэ амандаа хараагүй хүнүүдэй түлөө дуугаа үгэжэ байдаг саг байгаал гүб даа. Мүнөө тиимэ бэшэ. Нүхэр Беляков манай ажахыда ерэпэн юм. Маанадтай танилсаа, хөөрэлдөө һэн. Тэрэниие би даруухан зохид зантай, урин зөөлэн шарайтай, ехэрхүүгүй, һайн хүн гэжэ хараа һэм. Республикымнай коммунистнуудай ударидагша, нэгэдэхи секретарь СССР-эй арадай депутат байхаар ааб даа.

Энэ суглаанда хабаадаһан хүнүүдэй дундаһаа ондоо кандидатура нэрлэгдээгүй. Тиигэжэ партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **Анатолий Михайлович Беляков** Улаан-Удын худөөгэй территориальна 360-дахи һунгуулиин округһоо СССР-эй арадай депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Ч. ЦЫБИКОВ,
Загаһатын совхозой худэлмэрилэгшэ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ПАРТИИН КАНДИДАДУУД

КПСС-эй ЦК-гай январиин Пленум ороной ажабайдалда шухала үйлэ хэрэг боложо үнгэрбэ. Тэрэ Советскэ Союзай Коммунис партиһаа СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлээ.

СССР-эй арадай депутадуудай һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин комиссиин заседани январиин 11-дэ боложо, КПСС-һээ депутадуудта кандидадуудаар һунгагдахые зүбшөөлөө үгэхэ тухай мэдүүлгэнүүд тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд кандидадуудаар нэгэн дуугаар бүридхэлдэ абтаа.

Бүридхэлдэ абтагшадай дунда бүхы союзна республикануудаа худэлмэриншэд, колхознигууд, интеллигенциин түлөөлэгшэд бии. Жэшээнь, Иссык-Кульска областиин ахалагша хонишон З. Бейшекеева, уран зохёолшо И. А. Васильев, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабай начальник, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, генерал-полковник М. А. Моисеев, Кемеровскэ областиин шахтер В. М. Гвоздев, академик Г. И. Марчук КПСС-һээ СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Кандидадуудые бүридхэлдэ абаха комиссиин худэлмэри үргэлжэлһөөр. КПСС-һээ СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудай бүридэл Хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор хэблэлдэ толилогдохо юм.

(ТАСС).

СССР-эй ДОСААФ-ай АЛДАРТА ТҮҮХЭ, БАЯН ЁҺО ЗАНШАЛНУУД

СССР-эй ДОСААФ алдарта түүхэтэй, баян ёһо заншалнуудтай юм. 60 гаран жэлэй хугасаа соо тэрэ партида, арадтаа алба хэнэ. Арми, авиаци ба флодто туһалха һайн дурана́й бүлгэмэй амжалта туйлалтануудаар омогорхохо юумэн ехэ. СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай январиин 11-дэ болоһон пленум дээрэ һунгалтын урда тээхи программа найруулан тодорхойлогдоо. Тэрэ ниитын энэ эмхиһээ СССР-эй арадай депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлг

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛХААР БОЛОО

Шулуутай поселогуудай соёлой-спортын комплекснууд һайнаар худэлдэг, ажалшадай болон ниитын эдэбхиие хүгжөөхэ, залуушуулыг, үхибүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ спортын юрын талмайнуудые олохогүйт. Тэрэ нэгэдэлэй социальна хүгжэлтын түсэб соо тиимэ талмайнуудые барилга хараалагдаагүй байха юм.

Соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай материальна үндэһэ һуурние һайжаруулхын хэрэгтэ анхаралаа ёһоор табидагүй байһан ушарһаа боложо, хүмүүжүүлгын худэлмэри аша үрэ өхэтэйгээр ябуулха арга олгоногүй бшуу. Посёлогуудай хүн зоной дунда ябуулагдаха ёһотой ниитын худэлмэрие иихэлээрээ хаана эмхидхэхэ ёһотой болоно гээшэб гэһэн асуудал гарана. Клубууд, соёлой байшангууд, библиотекэнүүд, спортын объектнүүд ле ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулха, алдэб һони һонин хэмжээ ябуулганууд үнгэргэхэ, зугаа наада дэлгэрүүлхэ гуламтануд болохо эрэгтэй хаюм даа.

Клубуудай, библиотекэнүүдэй, соёлой байшангуудай мууга, эдэбхи эрмэлэлгүйгөөр худэлдэгһөө, хубхай хоёһон байдаг ушарһаа уламжалан, тиимэ газарта ажалай журам, ниитын гурим сахигданагүй, хамтын хэрэгтэ хежар ашанууд, архидалга дэлгэрнэ. Предприятинуудтахи профсоюзай комитедүүд соёл-гэгээрэлэй, спортын эмхи зургаануудай кадрнуудые шэлэн олохо, бэлдэхэ, һургаха хэрэгтэ даншье һаа хайша хэрэгээр хандана. «Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэрийн нэгэдэлэй хүтэлбэри (генеральна директор В. И. Кокин), модоной, саарһанай, модо болбосоруулгын промышленностиин худэлмэриллэгшэдэй профсоюзай областной комитет (түрүүлэгшэ В. И. Найденов) хадаа соёлой болон спортын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуурние үндэһөөрнь һайжаруулхын тула зохихо ороллого гаргаха зэргэтэйбди. Тиигээгүй хада энэ шухала хэрэг урагшаа бэлэгр ябахагүй байна бшуу.

Ушар тиимэһээ республикын профсоюзуудай совет энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Хирэ-хирэ болоод лэ томо томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, профкомуудай түрүүлэгшэнэрэй тоосоо өөрынгөө заседани дээрэ шагнадаг, зохихо шиидхэбэри абадаг гуримтай болонхой. Жэшээнь, республикын модоной, саарһанай болон модо болбосоруулгын промышленностиин предприятинуудай ажахын ба профсоюзай органуудай худэлмэри республикын профсоюзуудай соседэй зүгһөө шалгагдаһан байна юм.

Энэ һалбаридахи соёлой, спортын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуурние һайжаруулха, бэхижүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитой худэлмэри хэгдэһэн байна гэжэ тэмдэглэлтэй. 1986—1988 онуудай туршадэ 630 һууритай гурбан клуб баригдэа. Гадна соопрофой номлон мүнгөөр спортивна дүрбэн тоомо объектнүүд шэнэ болгоогдоһон, шэнэлэн зохёорилагдаһан байна юм.

Сосновоборскын целлюлозо-картоной комбинатай Соёлой сурагшадай ба Хэнэгэгэйн модоной комбинадуудай соёлой дворецууд, мүн бусад худэлмэрийн клубууд өөһэдынгөө ажал ябуулгые нэгэтэй коллективүүдэй хэрэгтэй нягта холбоотойгоор эрхилдэг юм. Морской промышленностиин предприятинуудай худэлмэрилэгшэдэй ажаһуудаг Селенгинск, Онохой, Новоильинск, Гусиноозерск, Кяхта, Закаменск, Мухоршибирь, Кижингэ, Тарбагатай, Хорин, Хүрбэн, Тунхэнэй, Мухар-Шэбэрэй ажахынүүд хоорондын лесхозуудта, Хурамхаанай, Сэлэнгын леспромхозуудта, республикын модоной түлшэн территориальна үйлэдбэриин нэгэдэлэй предприятинуудта мүртэйгөөр тухэрэгдэһэн хэрэгтэ бодотоор нүлеөлдэг болонхой.

Гэхэтэй хамта модоной промышленностиин предприятиин бүхэнэй, профсоюзай комитет бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд, соёлой эмхи зургаануудай материальна үндэһэ һуурние бэхижүүлхэ асуудалда адли тэгшээр, ниитэ нэгэн анхаралтайгаар хандана гэжэ хэлэхэн аргагүй. Жэшээнь, Байгалай модоной базын соёлой байшангай барилга ехээр үнжагайранхай, хараалагдаһан болзор соогоо ашаглалгада тушаагдахаар бэшэ. Баргажанай модоной комбинат энэ жэлдэ соёлой байшан барижа эхилхэ ёһотой һэн. Тезд хэрэгтэй мүнгэн болон зөөри энэ барилгада һомологдоогүй байха юм.

Соёлой олон эмхи зургаанууд үбэлэй хүйтэн хаһые бэлэдхэл муутайгаар үгтаа. Олон клубуудай электро-ажахыда ехэ заһабэри хэрэгтэй байгаа. Мебель муутай болоһон клубуд олон. Сценэ дээрэхи хэрэгсэлнүүдээр, аппаратураар, хүгжэмэй инструментүүдээр хүсэд хангагдаагүй байха юм. Модоной промышленностиин һалбарида соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай филиалнуудые бии болгохо асуудалда анхарал мүн лэ нуларр хандуулагдана. Олонхи клубуудай дэргэдэ амралтын таһалга, хамтын наада эмхидхэхэ газер түхэрэгдэгүй байха юм.

Ярүүнын, Горхоной, Хандагатайн леспромхозуудай худэлмэришэдэй посёлогуудахи библиотекэнүүд бирагүй байдалтай. Оршодог гэрнүүдынь хүүшаранхай, ехэ заһабэриллга хэрэгтэй болонхой, досоогсо угаа үзэмжэгүй юм. Спортын объектнүүдые һайнаар хаража байха асуудалда анхарал мүртэйгөөр табигданагүй. Хорин, Хүрбэн, Тунхэнэй, Мухар-Шэбэрэй ажахынүүд хоорондын лесхозуудта, Хурамхаанай, Сэлэнгын леспромхозуудта, республикын модоной түлшэн территориальна үйлэдбэриин нэгэдэлэй предприятинуудта мүртэйгөөр тухэрэгдэһэн гаануудай материальна үндэһэ һуурние һайжаруулхын хэрэгтэ анхаралаа ёһоор табидагүй байһан ушарһаа боложо, хүмүүжүүлгын худэлмэри аша үрэ өхэтэйгээр ябуулха арга олгоногүй бшуу. Посёлогуудай хүн зоной дунда ябуулагдаха ёһотой ниитын худэлмэриие иихэлээрээ хаана эмхидхэхэ ёһотой болоно гээшэб гэһэн асуудал гарана. Клубууд, соёлой байшангууд, библиотекэнүүд, спортын объектнүүд ле ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулха, алдэб һони һонин хэмжээ ябуулганууд үнгэргэхэ, зугаа наада дэлгэрүүлхэ гуламтануд болохо эрэгтэй хаюм даа.

Клубуудай, библиотекэнүүдэй, соёлой байшангуудай мууга, эдэбхи эрмэлэлгүйгөөр худэлдэгһөө, хубхай хоёһон байдаг ушарһаа уламжалан, тиимэ газарта ажалай журам, ниитын гурим сахигданагүй, хамтын хэрэгтэ хежар ашанууд, архидалга дэлгэрнэ. Предприятинуудтахи профсоюзай комитедүүд соёл-гэгээрэлэй, спортын эмхи зургаануудай кадрнуудые шэлэн олохо, бэлдэхэ, һургаха хэрэгтэ даншье һаа хайша хэрэгээр хандана. «Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүтэлбэри (генеральна директор В. И. Кокин), модоной, саарһанай, модо болбосоруулгын промышленностиин худэлмэриллэгшэдэй профсоюзай областной комитет (түрүүлэгшэ В. И. Найденов) хадаа соёлой болон спортын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуурние үндэһөөрнь һайжаруулхын тула зохихо ороллого гаргаха эрэгтэйбди. Тиигээгүй хада энэ шухала хэрэг урагшаа бэлэгр ябахагүй байна бшуу.

Ушар тиимэһээ республикын профсоюзуудай совет энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Хирэ-хирэ болоод лэ томо томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, профкомуудай түрүүлэгшэнэрэй тоосоо өөрынгөө заседани дээрэ шагнадаг, зохихо шиидхэбэри абадаг гуримтай болонхой. Жэшээнь, республикын модоной, саарһанай болон модо болбосоруулгын промышленностиин предприятинуудай ажахын ба профсоюзай органуудай худэлмэри республикын профсоюзуудай соседэй зүгһөө шалгагдаһан байна юм.

Энэ һалбаридахи соёлой, спортын эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуурние һайжаруулха, бэхижүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитой худэлмэри хэгдэһэн байна гэжэ тэмдэглэлтэй. 1986—1988 онуудай туршадэ 630 һууритай гурбан клуб баригдэа. Гадна соопрофой номлон мүнгөөр спортивна дүрбэн тоомо объектнүүд шэнэ болгоогдоһон, шэнэлэн зохёорилагдаһан байна юм.

Сосновоборскын целлюлозо-картоной комбинатай Соёлой сурагшадай ба Хэнэгэгэйн модоной комбинадуудай соёлой дворецууд, мүн бусад худэлмэрийн клубууд өөһэдынгөө ажал ябуулгые нэгэтэй коллективүүдэй хэрэгтэй нягта холбоотойгоор эрхилдэг юм. Морской промышленностиин предприятинуудай худэлмэрилэгшэдэй ажаһуудаг Селенгинск, Онохой, Новоильинск,

Гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын оёдолой цехтэ гол түлэб эзлуушуул ажалладаг юм. Тэдэнэрэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү оёдолшон О. Салданова шалгардаг. Ороллдосотой бэрхээр ажаллажа, халанаан бүрнин даабари 130—140 процент дүүргэнэ. Коллективэй ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Сүлоотэй сагтаа суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ урам һайханай бүлгэмэй кружогто ябадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оёдолшон Ольга Салданова.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фото.

ХҮНГЭН БЭШЭ ЗОРИЛГОТОЙ

Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхайн коллектив үнгэрэгшэ жэлэй туршадэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн үрэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, нүүрһэ малтаха даабаряа болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиигэжэ жэлэй түсэбһөө гадуур 67 мянган тонно нүүрһэ малтажа, хэрэглэгшэдтэ эльгээгээ һэн. Имагтал газар малтаха даабаряа холо үлүүлһэнэй ашаар шулуун нүүрһэн ехээр малтагдаа.

Байгша ондо тэдэнэрэй урда горитой зорилго табигданхай. Жэлэй туршадэ 3 миллион тонно нүүрһэ, 18 миллион кубометр газар малтаха ёһотой. Хүнгэн бэшэ энэ зорилгоёо сүм дүүргэхын тула жэлэй эхинһээ бүтээсэ өхэтэйгээр тус коллективэйхид хүдэлнэ.

Н. ДАНДАРОВА.

Совет өрөн ДОТОР

ДУРАТАЙ ГЭРЭЭ ШЭЛЭНЭЭ

ШЭТЭ. Хотын хойто захада үмсын гэрнүүдэй түрүүшын микрорайон байгуулагдажа эхилээ. Машина бүтээгшэд, «Забайкалзолото» нэгэдэлэй мэргэжэлтэд, политехническэ институдай багшанар өөһэдтөө гэр барижа захалаа.

Энэ хотодо гэр байра абаха эзлжээндэ олон мянган эрхэтэд байдаг юм. Энэ эзлжээе бага болгохо зорилгоор олон дабхар гэрнүүдэй барилые түргэдхэхын хажуугаар эзлжээндэ байгшадай мүнгэ зөөөөр үмсын гэрнүүдые бариха шиидхэбэри горсоведэй депутадууд абапан юм. Шэтэ хотын захаар 3 мянган айлай буусанууд бариг даха болоно. Кооперативууд ба промышленна томо предприятинууд тэдэнэртэ туһалха байна. Жэшээнь, «Забайкалзолото» нэгэдэл хотын хойто захада котельнэ, инженернэ сетьнүүдые барижа эхилээ. Ажалша бусад коллективүүд тэндэ хүүгэдэй саадуудые, һургуулинуудые, худалдаа наймаанай түб, ажаһуудалай байшан, спортивна комплекс бариха юм.

Тусгаар байгуулагдаһан архитектурно-түсэблэлгын проектно-үйлэдбэриин ажахын тоосоогоо. Гурба-табан таһалгатай гэрнүүдэй 8 проект шэтынхидтэ дүрадхагдана. Иимэ бууса бүхэндэ малай дулаан байра, дулаасуулагдадаг гараж, мастерской баригдахаар хараалагдана. Иимэ буусын барилга 12—27 мянган түхэригтэ болохо байна.

ҮНЭН СЭХЭ АЖАЛАЙ ЭРХЭ НҮХЭСЭЛ

БАЯН-ТАЛА (Тувын АССР). «Тридцать лет Октября» гэжэ эндэхи совхозой хонишон Д. Куулар гэр бүлөөрөө хонидой отара даажа абаһан юм. Түсэбһөө гадуур абтаһан продукци хонишодэй мэдэлдэ үлэхэ гэжэ ажахын захиргаантай баталһан хэлсээн соо хэлэгдэһэн байгаа. Тиигэжэ түсэбөө горитойгоор үлүүлһэн дээрэһээнь хонишондо 34 хурьган үлөөгдэһэн байна.

Урдань хонишоной өөрынь хонид совхозойхитой хамта адуулагдадаг һэн. Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хэды хорёошье һаань, эдэ отаранууд һалгаагдахагүй. Ниитын хонидой отарада хурьгад олоор гарзалдаг, түсэбүүд заримдаг дүүргэгдэдэггүй һэн. «30 лет Октября» совхоздо үнгэргэгдэлэн туршалга энэ асуудалые шиидхэхэдэ туһалаа. Ажахытай баталагдаһан хэлсээн түсэбүүдэй дүүргэлтые лаб хангана. Хэрбээ хонишон түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй һаа, өөрынгөө отарһаа хурьгадые табижа, хүсэлдүүлхэ эзргэтэй. Тиихэдээ продукциинь өөрын үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа дээгүүр байха эзргэгүй. Ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандабал, энэ зорилго түйлагдаха гэжэ Дарышман Орусовна батадхаа.

КОЛХОЗ ПРОДУКЦИ ХУДАЛДАНА

БЕЛОЗЕРКА (Херсонско область) Херсонско областиин Белозерско районой Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ 11 миллион шахуу түхэриг ашаг олзо абаа. Энэнь нэн түрүүн продукци үйлэдбэриллгые дээшэлүүлһэн тэрэшадай ба малшадай амжалта ааб даа. Гэбэшье тэрэниие худалдаһан хүнүүд ехэ ашаг олзо абалгада бага бэшэ үүргэ дүүргэһэн байна. Ажахы түсэбһөө гадуур абтаһан урагсые худалдаха эрхээ эдэбхитэйгээр хэрэглэжэ эхилээ.

Колхозой штадта 10 наймаалагша тоологдоно. Харин хожомоо бүри олон хэрэгтэй болохо, хоёр магазин нэгэдэнхэй, һаяар гүрбадахинь нэгэдэхэ юм. Урдань үлүү юумэ хэхээ түбэгшөөдэг һаа, ажахын тоосоондо ороходоо, олзо ршо абаха арга боломжонуудые бэдэрхэ баатай болоно.

Худалдаха юумэниинь бии. Энэнь нэн түрүүн овощ ба бахчева ургамалнууд болоно. Түсэбһөө гадуур абтаһан арбуз 100 мянган түхэриг олзо оруулаа. Жэлдээ 3 миллион бааныа продукци гаргадаг консервнэ цех баһал ехэ олзо оруулна.

МЭРГЭЖЭЛ ТЭЭШЭ ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

КРАСНОЯРСК. Красноярска хизаарай техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һураг шадал хотын промышленна предприятинуудай коллективүүдэй дүүрэн эрхэтэй гэшүүдынь болобо. 85-дахи ПТУ-гай болоо, хамта «Заря» нэгэдэлэй оёдолшодой бүтээһэн хубсаһа хунар худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта орожо захалаа.

«Сибтяжмаш» нэгэдэлэй дэргэдэхи «Россия» кооперативта 31-дэхи ПТУ-гай һураг шадал ехэшүүлтэй хамта худалдэг. Техническэ мэргэжэлэй һуралсалай хизаарай-үйлэдбэриин нэгэдэл байгуулһанай ашаар училищинуудай ба худалдэмэришэдэй хоорондо нимэ шэнэ харилсаанууд тогтоогдоно.

— Промышленна предприятинууд ба эмхи зургаанууд мэргэжэлтэдые бэлдэхэ захил хэдэг, өөһэдынгөө мүнгөөр һургадаг болоо,— гэжэ нэгэдэлэй генеральна директор А. Таюрский хэлэнэ,— Унжагайрангүй худалжэ эхилхэ, хэдэн мэргэжэл мэдэхэ кадрнуудые бэлдэхэ үялга нэгэдэлэй урда табигдаа.

ШЭНЭ ИНСТИТУТ БАЙГУУЛАГДАБА

КРАСНООБСК (Новосибирскэ область). Худөө ажахын продукци буйлуулгын талаар эрдэм шэнжэлэлгын институт агропромой түрүүшын захилнуудые абажа, шэнжэлгын программада оруулба. ВАСХНИЛай Сибириин отделениин эрдэмэй хотодо — Краснообскдо тэрэ байгуулагдаа юм. Худөө ажахын продукци буйлуулха, хадагалха ба зөөхэ машинанууд болон технологи ухаалан зохёохо талаар шэнэ институт технологуудай, конструкторнуудай, электронщигуудай, экономистнуудай хүсэлэл ороллогнуудые нэгэдүүлхэ болоно.

Коллектив түрүүшынгээ алхамуудые агропромой худэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоотойгоор ябуулжа эхилээ.

АШАГТАЙГААР ХҮДЭЛХЭ ҺУРГУУЛЖЭ

ХЭДЭХЭН жэлэй саана Творогевско шубуунай фабрика үйлэдбэриингөө үрэ дүнгүүдээр бирагүйшэг, гэзгдэнги тоотой ажахынуудай нэгэн байһан юм. Харин мүнөө фабрика жэлдээ 8 миллион шахуу түхэригай продукци үйлэдбэрилнэ, мүн хоёр миллионһоо дээшэ түхэригай сэбэр олзо оруулна.

Хайшан гэзэ, ямар аргаар ажахын экономикодо нимэ ехэ хубилалтын түйлагдаһан, иланганаа үнгэрһэн, 1988 онние коллективэй ямар үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргэһэн тухай хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент М. НАМЖИЛОВ тус фабрикын директор М. П. ТУГАРИНОВТА хандаа һэн.

— Михаил Петрович, хэдэн жэлэй саана танай фабрика нугеһа үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй байһанаа, тахяагай үндэгэ абадаг тусхай мэргэжэлтэй ажахы болгогдоо гээшэ. Энэ алхам танда юугээрээ ашагтай байгааб?

— Хэнэйшье мэдэһээр, манай эндэ нугеһа үсхэбэрилхэ талаар үнинэй мэргэжэһэн Кобанскын шубуунай фабрика бии ха юм даа. Тиимэһээ нугеһанай мяха үйлэдбэрилдэг хөөрдохи фабрикые байлгаһанай үлүү болоо. Юуб гэхэдэ, манайхин жэл бүри гарзатадаг, үйлэдбэрилһэн продукцияа саг соонь худалдаха талаар бэрхэтэй байдалда ородог байһан юм.

Гурба-дүрбэн жэлэй саана бүхы цехүүдэй досоохи түхеэрэлгэнүүдые, ажалайнь эмхидхэлые хубилгажа, тахяагай дальбараануудые олоор абаад, эмэнүүдыень үндэгэлүүлдэг, эрэнүүдыень мяханда тушаадаг болоодби. Юуб гэхэдэ, тахяагай үндагэн хүн зондо хэзээдэшье хэрэгтэй болодог, һайнаар худалдагдадаг продукци бшуу. Тиигэжэ үйлэдбэриин шэглэлые хубилгаһанай ашаар үнгэрһэн жэлдэ манай фабрика түрүүшынхеэ 27,3 миллион үндэгэ абажа худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ ябуулаа гэхэ гу, али жэлэйнгээ түсэбые 33 процентээр үлүүлэн дүүргээ юм.

Энээнһээ гадна, үхэрэй, тахяагай мяха, мүн һу үйлэдбэрилгэ, худалдалгые нилээд дээшэлүүлээбди. Нёдондо фабрика 13,7 мянган центнер мяха гүрэндэ тушаажа, жэлэй түсэбые 136 процент дүүргээ. 13,3 мянган центнерэй орондо 16,5 мянган центнер һу худалдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манайда тахяануудай харуурһа, тэжээлые һайнаар эмхидхэжэ, үндэгэ олоор абаха талаар онсо мэргэжэһэн коллективүүд тодороо. Жэшээнь, үндагэлхэ тахяанууд-ые харуурһалдаг 2-дохи бригадынхид (бригадирынь коммунист С. В. Хөхалов) үнгэрһэн жэлдэ 13,7 миллион үндэгэ абаха түсэбтэй һаа, тэрэнэ 17,7 миллиондо хүргөө юм. Тиихэдээ эмэ тахяа бүхэнһөө түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй олон үндэгэ абаа, тэжээлшье урдынхиһеа бага гаргашалжа, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулаа. Мүн Е. Е. Оскорбина болон А. И. Перевозникова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг шубуушадай бригаданууд баһал муу бэшээр хүдэлнэ.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, нютагай байгаалиин эрхэ байдалые, ажахын арга боломжые хараада абажа, үйлэдбэриин гол шэглэлые зүбөөр тодорхойлхо, таарууганр мэргэжүүлхэ, томодохо гээшэ өхэхэн удха шанартай байна.

Нүгөө талаараа бусад һалбаринуудаа һайнаар хүгжөөхэ, үрэ дүнгүүдыень дээшэлүүлхэ аргатай болоообди.

Иланганаа үнгэрһэн жэлнэ эхилжэ, ажахые шэнэ гуримаар эрхилдэг боложо, гол һалбаринуудаа ажахын тоосоондо оруулаад, чек хэрэглэжэ тоосодог болоһонһоомнай хойшо эли бодо хубилалта түйлагдаа.

— Энэн тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгыт.

— Эгээн түрүүн жэлэй, табан жэлэй түсэб табилгаанда ажалша коллективүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг, тэдэнэй үүсхэл эдэбхиие хараада абадаг болоообди. Жэшээнь, ажахын тоосоной хэлсээ баталхадаа үйлэдбэриин коллектив бүхэн хайшан гээл һаа, гаргаша багатайгаар ехэ продукци абахабибди, шанарыень һайжаруулхабиди гэжэ эртэнһээ бодомжолно, зүбшэнэ, арга боломжоёо хүсэд хараже, тоолоожо үзэнэ ха юм. Тэрэнһээл ажалаймнай түлөөһэн, алмалта, арьбалалта хэһэнһээ абаха мүнгэмнай сэхэ дулдыдаха гэжэ мэдэнэ бшуу.

Хэрбээ урдань ажалай түлөөһэндэ үгтэдэг мүнгэн үлүүсэ гаргагдена гу, али алмагдана гэжэ хүнүүд ехэ мэдэдэггүй, һонирходогшьегүй байгаа. Харин мүнөө ажалай түлөөһэнэй фондһоо алмагдаһан мүнгэн предприятиин өөһэдынь мэдэлдэ сүм үгтэнэ. Тэрэ мүнгэн үндэр бүтээсэ түйлагшадые урмашуулха хэрэгтэ зорюулагдана.

Ажахын тоосооной хэлсээн соо хараалагдаһан уялгаа ааталгүй дүүргэхэ талаар ажалша коллективүүд бодотоор ороллодог болсо гээшэ. Нёдондо һу һаалиин хоёр фермэ, шубуушадай хоёр бригада үйлэдбэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, гол гаргашануудһаа 100 шахуу мянган түхэриг алмаа. Тэрэнэй өөрынхи хубинь хүн зоной социально-ажаһуудалай эрхэ байдалаа һайжаруулха, худэлмэришэдые урмашуулха хэрэгтэ үгтэхэ байна.

Һу һаалиин фермэнүүдней һүүлэй жэлдэ үнөөн бүхэнэйнгөө һу шэмые 250 шахуу килограммаар дээшэлүүлжэ, нёдондо бүхы ажахыгаараа үнөөн бүхэнһөө 3000 килограммһаа дээшэ һу һааха арга олгоо. Түрүү һаалишан В. Д. Мошкина үнөөн бүриһөө 3700, мүн дүршэлтэй һаалишад М. Ф. Рыкова, П. Я. Гусева, Л. Б. Нечкина гэгшэд 3300—3400 килограмм һу үнөөн бүриһөө абаһан байна.

Таһалагдажа үгтэнэн үбэ тэжээлые малшад, һаальшад гамтай нариналр, ашагтайгаар гаргашалха, үрилтэ хороллодо оруулхагүй гэжэ ороллодно. Фермэнүүдтээ үлүү хүнүүдые байлгахагүй, тиигэжэ ажалай түлөөһэнэй болон бүсад гаргашын мүнгэ зөөри алмаха гэжэ ороллодог болоо.

Абтаһан һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн хараа байса доошолоо. Үнгэрһэн жэлдэ ажахыда гол гаргашаарнь абажа үзэхэдэ һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 25 түхэриг һөө бага үлүүтэй болоо гэхэ гу, али хоёргурбан жэлэй саада тээхиһээ 6—7 түхэригөөр хямдараа. Энэнь өхэл шухала гэжэ тооложобди.

Урдань, сэхыень хэлэхэдэ, худэлмэришэд үйлэдбэриин эконосмическа асуудалнуудта анхарал ехэ хандуулдагүй байгаа ха юм. Эдэмнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, бухгалтериинхидэйл «толгойгоо убдэхөөхэ» хэрэг гэһэншүүгээр һанадаг бэлэй. Мүнөө тэрэ тад ондоо болоо. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци һайн шанартайгаар абаха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, алмалта арьбалалта хахэ гэхэ мэтэ ойлгомжонууд миил саарһан дээрэ бэшэгдэдэг гоё-гоё үгэнүүд бэшэ болоо. Эдэ бүгэдэ өөһэдымнай удэр бүрини ажал, ажабайдалтай, абаха салин хүлһэнтэй, ашаг олзотоймнай сэхэ холбоотой байна гэжэ хүнүүд ойлгодог болоо.

— Иигэжэ хүнүүдые үйлэдбэриингөө бодото эзэд болгохо, экономическа эрдэм мэдэсыень дээшэлүүлхэ талаар юу хэнэ гээшэбта?

— Фабрикынгаа бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй дунда аттестаци үнгэргөөбди. Тэрэшэлэн экономическа, политическэ һуралсалда ехэ анхарал хандуулагдадаг, зохихо эрилтэ табигдадаг болоо. Һара бүри үнгэргэгдэдэг ажахын тоосооной удэртэ (һарын хоёрдохи пятницада) үйлэдбэриин подразделениинүүдэй ямараар худэлһэниинь хэрагдадаг, шэнжэлэгдэдэг, дүгүй дунданнуудынь элирүүлэгдэдэг байна.

Гэбэшье эндэ дутагдалнууд үшөөл бии. Ажахын тоосооной удэр аһотойл экономическа шэнжэлгын бодото хэшээл белгогдожо үшөөл шадагдаагүй байһаар. Отделениин эрхилэгшэд, фермэнүүдые даагшад сүлөөгүйбди гэзд, экономическа һуралсалда зэримдаа ерэдэггүй.

Энээнһээ болоо, ажалда алдуу эндүү гаргаха, экономико хүсэд мэдэхэгүй ушар үсөөн бэшэ үзэгдэнэ.

Һаа болотор манайда МТМ, автопарк, барилгын болон ажал ехэтэй худэлмэри онь-һоруулдаг бригаданууд ажахын тоосоондо оруулагдаагүй байһан юм.

Тезд үйлэдбэриин технологиин таһалгаргаагүй худэлхын, фабрикын бүхыдээ өөһэдынгөө хичадаг болохынь тула бүхы һалбари болон подразделениинүүд нэгэ бүхэли оньһон шэнгөөр ажаллаха ёһотой бшуу. Тэрэнгүйгөөр юумэ мүртэй урагшаа ябахагүйнь мэдэгдэнэ. Тиимэһээ дээрэ дурсагдаһан подразделениинүүдые арендэ подрядта оруулха һанаатайбди.

Адууһа мал, иланганаа шубуу үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй манай ажахыда ороолго таряа, тэжээл элбэгээр, гаргашалжа, үрилтэ хороллодо оруулхагүй гэжэ ороллодно. Фермэнүүдтээ үлүү хүнүүдые байлгахагүй, тиигэжэ ажалай түлөөһэнэй болон бүсад гаргашын мүнгэ зөөри алмаха гэжэ ороллодог болоо.

Абтаһан һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн хараа байса доошолоо. Үнгэрһэн жэлдэ ажахыда гол гаргашаарнь абажа үзэхэдэ һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 25 түхэриг һөө бага үлүүтэй болоо гэхэ гу, али хоёргурбан жэлэй саада тээхиһээ 6—7 түхэригөөр хямдараа. Энэнь өхэл шухала гэжэ тооложобди.

Урдань, сэхыень хэлэхэдэ, худэлмэришэд үйлэдбэриин экономическа асуудалнуудта анхарал ехэ хандуулдагүй байгаа ха юм. Эдэмнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, бухгалтериинхидэйл «толгойгоо убдэхөөхэ» хэрэг гэһэншүүгээр һанадаг бэлэй. Мүнөө тэрэ тад ондоо болоо. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци һайн шанартайгаар абаха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, алмалта арьбалалта хахэ гэхэ мэтэ ойлгомжонууд миил саарһан дээрэ бэшэгдэдэг гоё-гоё үгэнүүд бэшэ болоо. Эдэ бүгэдэ өөһэдымнай удэр бүрини ажал, ажабайдалтай, абаха салин хүлһэнтэй, ашаг олзотоймнай сэхэ холбоотой байна гэжэ хүнүүд ойлгодог болоо.

— Иигэжэ хүнүүдые үйлэдбэриингөө бодото эзэд болгохо, экономическа эрдэм мэдэсыень дээшэлүүлхэ талаар юу хэнэ гээшэбта?

— Фабрикынгаа бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй дунда аттестаци үнгэргөөбди. Тэрэшэлэн экономическа, политическэ һуралсалда ехэ анхарал хандуулагдадаг, зохихо эрилтэ табигдадаг болоо. Һара бүри үнгэргэгдэдэг ажахын тоосооной удэртэ (һарын хоёрдохи пятницада) үйлэдбэриин подразделениинүүдэй ямараар худэлһэниинь хэрагдадаг, шэнжэлэгдэдэг, дүгүй дунданнуудынь элирүүлэгдэдэг байна.

Гэбэшье эндэ дутагдалнууд үшөөл бии. Ажахын тоосооной удэр аһотойл экономическа шэнжэлгын бодото хэшээл белгогдожо үшөөл шадагдаагүй байһаар. Отделениин эрхилэгшэд, фермэнүүдые даагшад сүлөөгүйбди гэзд, экономическа һуралсалда зэримдаа ерэдэггүй.

Энээнһээ болоо, ажалда алдуу эндүү гаргаха, экономико хүсэд мэдэхэгүй ушар үсөөн бэшэ үзэгдэнэ.

Һаа болотор манайда МТМ, автопарк, барилгын болон ажал ехэтэй худэлмэри онь-һоруулдаг бригаданууд ажахын тоосоондо оруулагдаагүй байһан юм.

Тезд үйлэдбэриин технологиин таһалгаргаагүй худэлхын, фабрикын бүхыдээ өөһэдынгөө хичадаг болохынь тула бүхы һалбари болон подразделениинүүд нэгэ бүхэли оньһон шэнгөөр ажаллаха ёһотой бшуу. Тэрэнгүйгөөр юумэ мүртэй урагшаа ябахагүйнь мэдэгдэнэ. Тиимэһээ дээрэ дурсагдаһан подразделениинүүдые арендэ подрядта оруулха һанаатайбди.

Адууһа мал, иланганаа шубуу үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй манай ажахыда ороолго таряа, тэжээл элбэгээр, гаргашалжа, үрилтэ хороллодо оруулхагүй гэжэ ороллодно. Фермэнүүдтээ үлүү хүнүүдые байлгахагүй, тиигэжэ ажалай түлөөһэнэй болон бүсад гаргашын мүнгэ зөөри алмаха гэжэ ороллодог болоо.

Абтаһан һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн хараа байса доошолоо. Үнгэрһэн жэлдэ ажахыда гол гаргашаарнь абажа үзэхэдэ һүнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 25 түхэриг һөө бага үлүүтэй болоо гэхэ гу, али хоёргурбан жэлэй саада тээхиһээ 6—7 түхэригөөр хямдараа. Энэнь өхэл шухала гэжэ тооложобди.

Урдань, сэхыень хэлэхэдэ, худэлмэришэд үйлэдбэриин экономическа асуудалнуудта анхарал ехэ хандуулдагүй байгаа ха юм. Эдэмнай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, бухгалтериинхидэйл «толгойгоо убдэхөөхэ» хэрэг гэһэншүүгээр һанадаг бэлэй. Мүнөө тэрэ тад ондоо болоо. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукци һайн шанартайгаар абаха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, алмалта арьбалалта хахэ гэхэ мэтэ ойлгомжонууд миил саарһан дээрэ бэшэгдэдэг гоё-гоё үгэнүүд бэшэ болоо. Эдэ бүгэдэ өөһэдымнай удэр бүрини ажал, ажабайдалтай, абаха салин хүлһэнтэй, ашаг олзотоймнай сэхэ холбоотой байна гэжэ хүнүүд ойлгодог болоо.

— Иигэжэ хүнүүдые үйлэдбэриингөө бодото эзэд болгохо, экономическа эрдэм мэдэсыень дээшэлүүлхэ талаар юу хэнэ гээшэбта?

— Фабрикынгаа бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй дунда аттестаци үнгэргөөбди. Тэр

Соёлшод—хүдөөгэй ажалшадта

...РШЭ ЗОРИГОО АЛДАНГҮЙ...

...хэл элбэгээр, гар... ...айгаар ургуулжа... ...уйлай ехэ удха ш... ...ондо тарьяан ажал... ...хүтэлбэрилэгшэнь... ...оном Г. И. Гусев)... ...ын тоосооной ёнх... ...айн үрэ дүнгүудыг... ...ыдэнь 19,5 мянг... ...охим шанартай үр... ...эхэ гү, али түсэбэ... ...ээ. Түсэбөөр хар... ...а һураггүй ехэ сө... ...арагдаа. Эндэ Кр... ...эй комбайнуудые... ...еханизаторнууд Н... ...ев, И. И. Орлов, ...аев, үбһэшэдэй зө... ...агшад В. А. Хам... ...олодин гэгшэд он... ...ан байна. Нёдонд... ...а тарьаалангай гек... ...9,6 центнер тарьа... ...арин Творогов... ...ид гектарай 32... ...рооһо абаа юм.

Х ү н ү ү д ы е х э... ...эйнь, хамтын жаса... ...убитынь эзэргээр... ...улөөһьень һайнаар... ...э ажалай бүтээсье... ...о шухала эрхэ н... ...олонобди. Энээн... ...ье һайса хандуу...

Эдэ жэлнүүдтэ м... ...ой бүтээсэ 41 про... ...элээ. 1988 ондо к... ...хэндэ гбахада д... ...,5 мянган түхэрэг... ...и үйлэдбэрилэгдэ... ...сөөн хүн хүдэлжэ... ...укцин абаха арга... ...нээнтэй хамта хүн... ...ой түлөөһэн дээшэ... ...ин бүхэнэй һарын... ...э эзэргээр 260 гар... ...рэбэ.

Урмашуулга, шо... ...итой мүнгэ таһал... ...гушадай бригадир... ...ов, Шигаевска... ...ермые даагша В. ...а, түрүү һаалишан... ...ина гэгшэд һаа... ...ан абаа. Үшөө 30... ...стаа 50—75 түхэ... ...ндэлэлэй грамот... ...һэн байна. Ажал... ...үүл Москва хот... ...шото путевкоор...

Тобшолон хэлэхэ... ...осооной гуримые... ...уулжа, ажалай... ...ийн, бүри ашаг... ...арга зам — ар... ...лын подряд үрэ... ...хэ аргатай байһ... ...рһэн жэлэй дүнг... ...н харуулаа, бодо... ...н боложо үгөө.

...рхэ басагад. Дүр... ...ноон малшадһаа хам... ...гүй. Лариса энэ ...ер хоёр мянгатай... ...б орохо байха. Х... ...н жэлэйнгээ үр... ...үргэнхэй. Иимэ а... ...лмэриинь магтаг... ...ой бүтээсэ 41 ...

Софья Сергеевна... ...олон юумэ үзэ... ...н хүн хэ юм даа... ...ибүүдтэй болоо... ..., дүршэжэ байн... ...гаед орхихобш... ...лэ табан жэлдэ... ...й үргэлжлэһэн эр... ...тын олон дабаа... ...ын коммунист-эр... ...йнгөө ажабайдал... ...эгэ болоогүйдөө... ...а.

...Нютаг зондоо, сүр... ...г нүхэдтөө хүнд... ...н үнэн сэхэ, ажал... ...алишаниие, компле... ...упоргые Ушхайты... ...ммунистнууд р... ...тийна конференц... ...аар дэбжүүлээ һ... ...ференциин деле... ...ниие КПСС-эй Хэ... ...мой гэшүүнээр нэ... ...габа бшуу. Энэ... ...нистын жэшээгэ... ...тын эдэбхиие гэ... ...лһан ехэ этигэл... ...но.

Л. ГО...

Хүн ба хуули

СОЦИАЛИС ЗӨӨРИ САХИН ХАМГААЛХА

...й гүрэн түрын материальна үндэһэ... ...ь болохо социалис зөөри сахин хам... ...н ямар удха шанартай байһаниие... ...лха гэжэ оролдоһон үлүү ха. Хулгай, ...хойрог ябадал, ажахы эрхилэлгэдэ... ...усаар хандалга, зөөри үрилгэ, даа... ...лдаа хайша хэрэгээр хандаха яба... ...адай ажахыда айхабтар ехэ хохи... ...үүлдэг.

...эй болон ниитын зөөридэ гамтай... ...ндалгыа хүмүүжүүлгын нүлөө ехэтэй ...дай нэгэн гэхэдэ, эзмэтэй хүнэй ...н хохидолые тэхэрюулүүлхэ талаар ...л болоно. Тиимэһээ прокуророй хэ... ...налта тухай хэдэн жэшээ дурдаха...

...оной апрель һарада Баунтын райо... Джилиндын-Адаг һуринда тэндэхи ...н тэжээл бэлэдхэлгын цех соо түймэр ...эн байна. Цехэй байра, дүрбэн томо ...н тэжээл худхадаг хөөр амһарта — ...н малшадһаа хамта 10.177 түхэригэй юумэн шатаа. Лариса энэ ...ээ түрүүншье эзэ цех соо түймэрэй ...ер хоёр мянгатаяг байһан тухай мүрдэлгын матери... ...б орохо байха. Х... ...н жэлэйнгээ үр... ...магадгүйнь үнинэй эли бай... ...ргэнхэй. Иимэ а... ...лмэриинь магтаг... ...ой бүтээсэ 41 про... ...элээ. 1988 ондо к... ...хэндэ гбахада д... ...,5 мянган түхэрэг... ...и үйлэдбэрилэгдэ... ...сөөн хүн хүдэлжэ... ...укцин абаха арга... ...нээнтэй хамта хүн... ...ой түлөөһэн дээшэ... ...ин бүхэнэй һарын... ...э эзэргээр 260 гар... ...рэбэ.

...й гүрэн түрын материальна үндэһэ... ...ь болохо социалис зөөри сахин хам... ...н ямар удха шанартай байһаниие... ...лха гэжэ оролдоһон үлүү ха. Хулгай, ...хойрог ябадал, ажахы эрхилэлгэдэ... ...усаар хандалга, зөөри үрилгэ, даа... ...лдаа хайша хэрэгээр хандаха яба... ...адай ажахыда айхабтар ехэ хохи... ...үүлдэг.

...эй болон ниитын зөөридэ гамтай... ...ндалгыа хүмүүжүүлгын нүлөө ехэтэй ...дай нэгэн гэхэдэ, эзмэтэй хүнэй ...н хохидолые тэхэрюулүүлхэ талаар ...л болоно. Тиимэһээ прокуророй хэ... ...налта тухай хэдэн жэшээ дурдаха...

...оной апрель һарада Баунтын райо... Джилиндын-Адаг һуринда тэндэхи ...н тэжээл бэлэдхэлгын цех соо түймэр ...эн байна. Цехэй байра, дүрбэн томо ...н тэжээл худхадаг хөөр амһарта — ...н малшадһаа хамта 10.177 түхэригэй юумэн шатаа. Лариса энэ ...ээ түрүүншье эзэ цех соо түймэрэй ...ер хоёр мянгатаяг байһан тухай мүрдэлгын матери... ...б орохо байха. Х... ...н жэлэйнгээ үр... ...магадгүйнь үнинэй эли бай... ...ргэнхэй. Иимэ а... ...лмэриинь магтаг... ...ой бүтээсэ 41 про... ...элээ. 1988 ондо к... ...хэндэ гбахада д... ...,5 мянган түхэрэг... ...и үйлэдбэрилэгдэ... ...сөөн хүн хүдэлжэ... ...укцин абаха арга... ...нээнтэй хамта хүн... ...ой түлөөһэн дээшэ... ...ин бүхэнэй һарын... ...э эзэргээр 260 гар... ...рэбэ.

Урмашуулга, шо... ...итой мүнгэ таһал... ...гушадай бригадир... ...ов, Шигаевска... ...ермые даагша В. ...а, түрүү һаалишан... ...ина гэгшэд һаа... ...ан абаа. Үшөө 30... ...стаа 50—75 түхэ... ...ндэлэлэй грамот... ...һэн байна. Ажал... ...үүл Москва хот... ...шото путевкоор...

Тобшолон хэлэхэ... ...осооной гуримые... ...уулжа, ажалай... ...ийн, бүри ашаг... ...арга зам — ар... ...лын подряд үрэ... ...хэ аргатай байһ... ...рһэн жэлэй дүнг... ...н харуулаа, бодо... ...н боложо үгөө.

...рхэ басагад. Дүр... ...ноон малшадһаа хам... ...гүй. Лариса энэ ...ер хоёр мянгатаяг... ...б орохо байха. Х... ...н жэлэйнгээ үр... ...ргэнхэй. Иимэ а... ...лмэриинь магтаг... ...ой бүтээсэ 41 про...

...ой январь һарада Баунтын райо... Джилиндын-Адаг һуринда тэндэхи ...н тэжээл бэлэдхэлгын цех соо түймэр ...эн байна. Цехэй байра, дүрбэн томо ...н тэжээл худхадаг хөөр амһарта — ...н малшадһаа хамта 10.177 түхэригэй юумэн шатаа. Лариса энэ ...ээ түрүүншье эзэ цех соо түймэрэй ...ер хоёр мянгатаяг байһан тухай мүрдэлгын матери... ...б орохо байха. Х... ...н жэлэйнгээ үр... ...магадгүйнь үнинэй эли бай

Соёлой һонин

МОНГОЛОЙ «РЕВИЗОРТО» ПААДААД...

Буряадай Х. Намсараевай нэрэмжэтэ драмын академическэ театрай бүлэг зүжэгшэд Монгол орон ошоһонсо һаяхан бусаба. Улаан-Баатар хотын Нацагдоржийн нэрэмжэтэ драмын академическэ театрта ямар зорилготойгоор ошоһон тухайнь манай корреспондент һонирхоһон байна.

Театрай ахамад режиссер В. И. Кондратьев:

— Манай театрай артистнууд С. Шэрапова, М. Елбонов, Д. Сультимов гэгшэд Монголой драмын театрай сценэ дээрэ Николай Васильевич Гоголийн «Ревизор» гэһэн зүжэгтэ монгол артистнуудтай хамта наадахаар уригдаһан байгаа. Энэ зүжэг монгол сценэ дээрэ түрүүшынхиеэ 1935 ондо табигдаһан түүхэтэй. 1985 ондо классическа энэ зүжэгөө һэргээхэдэнь, би найруулан табиха золтой байһан хүм. Тиимэһээ мүнөөшье дуратайгаар ошожо, манай артистнуудта монгол нүхэдөөрөө тус зүжэгтэ наадахадэнь туһалалсажа ерэбэб. Хэдэн удэрэй туршада бэлдхэлэй хүдэлмэри хэгдээд, Улаан-Баатар хотын театрай сценэ дээрэ «Ревизор» манай артистнуудай хабаадалгатайгаар хоёр удэшэ харуулагдаһан байна. Һонин юумэниинь гэхэдэ, манай артистнууд буряад хэлэн дээрэ, сценын эзэд монголоороо хэлэжэ наадза. Гэбэшье монгол харагшад халуунаар угтажа, манай артистнуудай бэлиг шадабариие үндэреер сэгнээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Саашадаа Монголой драмын академическэ театртай зохёохы ажалайнгаа харилсаа холбоое улам үргэдхэхэ гэжэ оролдохо байнабди. Энэ зорилгоо бэелүүлхын тула ябуулганууд яһала хэгдэнэ гээшэ. Жэшээлбэл, энэ жэл соо андалдаанай гастрольнуудые хэхээр хараалнабди. Тобшоор хэлэбэл, манай театр Монгол ороноор, тэндэхи театр мандa ерэжэ, ехэ гастрольнуудые эмхидхэхэ болоно. Мүнөө энэ гастрольнуудай болзор тодорхойлогдожо байнхай. Тиихэдэ мүн пэ андалдаануудые хэжэ, монгол артистнууд манай театрай зүжэгүүдэтэ наадахэ, манайхид энэл зорилготойгоор Монгол орон ошохоор хараалагданхай.

Монгол орон түрүүшынхеэ ошоһон артистка Сэсэг Шарапова:

— Би Марья Антоновнагай роль «Ревизор» соо тэндэ наадааб. Монгол орон түрүүшынхеэ ошоһон тулэ би ехэ һонирхооб. Хараһан, үзэһэн юумэн олон, хөөрэжэ барашагүй гэхээр. Илангаяа МИАТ-ай (манайхяар хэлэбэл, Монголой Аэрофлодой) хүдэлмэрилэгшэдтэй хани халуун уулзалга болоо. Бидэ тэндэ багахан концерт харуулаабди. Монгол композитор Батсүхын «Гайхамаараа» гэжэ дуу монголоор дуулэхадам, сугларагшадта ехэ һайшаагдаа гэжэ һанаа һэм.

Буряадай АССР-эй арадай артист М. Елбонов:

— Монгол орон дүрбэдэхеэ ошооб. Гоголийн «Ревизорто» Хлестаковой рольдо наадааб. Монгол нүхэдөөрөө ехэ концерт харуулхадамнай, монгол сценын ветерануудай түрүүшын һууринуудта һуухые харахадаа, ехэ баярлаабди. Манай зохёохы ажалаар һонирходог байһаниинь ойлгогдожо байгаа һэн. Энэ концертдэ Владлен Пантаевай «Үлзы хөөрхэн», монгол арадай «Гарай арбан хурган» гэһэн дуунуудые дуулааб.

Буряадай АССР-эй габьяата артист Доржо Сультимов:

— Харилсаа холбоон манай хоёр театрай хоорондо үнинэй хэгдэнхэй гээшэ ааб даа. Ехэл һайн удха шанартай харилсаан гэжэ хэлэхэ байнаб. Нэгэ үндэһэн хэлэтэй арадуудай хоорондо алишье талаар няагта харилсаа холбоон байха зэргэтэй. Илангаяа зохёохы ажалтаней хоорондо. Тиимэһээ манда бэ бэдээ али болохо аргаар нүлөөлжэ, мэргэжэлээ, бэлиг шадабаряа улам дээшэлүүлхэ, хүгжөөхэ үшөө нэгэ арга боломжо олгогдоо гэжэ һанахаар. Соёл болбосоролой талаар арадуудаймнай хоорондохи харилсаа холбоо бүри бэхижүүлхэ удхатай хэрэг болоо гээшэ ааб даа. Удаа дараалан хоёр удэшэ «Ревизорто» хотын даргын (Городничиин) рольдо наадааб. Зүжэгэй түгэсхэлдэ харагшадай халуун альга ташалгаар, баглаа сэсэгүүдые барюулан удэшэхэдэнь, хоёр театрай хоорондо һанаһан, хүгэһэн зохёохы ажалай няагта холбооной бии байһыень ойлгоходоо, ехэтэ баярлажа байгаа бэлэйбди.

Г. ДАГБАЕВ бэшэжэ абаба.

ШОГ ЁГТОТОЙ, ЗУГАА НААДАТАЙ...

Манай Улаан-Удэдэ «Чудаки» гэжэ коллектив гурбан удэрэй туршада концертнуудэ харуулһан байна. Коллективэй гэшүүд — клоунууд Вадим Булов, Сергей Тратаченко, Олег Тополанж гэгшэд улаан-удынхидтэ энеэдэ зугаагаар элбэг программа харуулжа, ехэтэ баясуулаа. Тэдэнэр эстрадын артистнуудай бүхэсоюзна конкурсын лауреадууд юм.

— Артистнуудай номер бүхэнииень аргагүй һейхашаажа хараабди. Урма баяртай байнабди,— гэжэ харагшад нэгэн дуугаар мэдүүлээ һэн.

Совет харагшадта мэдээжэ клоун Вадим Булов энээнһээ урда «Лицедеи» гэжэ пантомимын театрта наададаг һэн.

Артистнуудтай суглаа «Ералаш» киножурналай редактор И. М. Двинский ябалсаһан байна. Тэрэ Египет ороноор ябаһанаа һаяхан бусаа юм. Тэрээн тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө һэн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. В. Булов; 2. Харагшад урматай.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фототекст.

О МОСКВАДА ХЭБЛЭГДЭХЭ О

«Советский писатель» хэблэлээр Буряадай уран зохёолшо К. Балковай зохёолнууд «Хулеэлгэн» гэжэ гаршаг доро сорсолбори болгогдон гаргагдахаяа байна.

Байгал далайе хамгаалха тухай, Сибириин, Байгал шадарай ажалша бэрхэ, һайхан сэдьхэлтэй хүнүүд тухай номуудаараа уран зохёолшо совет уншагшадта мэдээжэ болонхой.

Сорсолборидо «Сэдьхэлэй дулаахан дурасхаал» гэжэ туужа болон хэдэн рассказууд оруулагдаба. Зохёолнуудай геройнуудынь — буряад нютагуудай колхознигууд, барилгашад, ангуушад. Тэдэнэй ажал хэрэгүүд, зарим ушарта хүнгэн бэшэ хуби заяан тухай К. Балковай зохёолнууд соо үнэншэмэ зүбөөр, һонирхожо уншамаар бэшэгдэнэ. Ерэхэ намартаа сорсолбори зуун мянган хэһэгээр барлагдан гараха юм.

Н. КОСЕНКОВА.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГАНУУД БОЛОХО

★ Январиин 18—22-то Киевэй гүрэнэй филармониин дуушан, Украинын габьяата артист Валерий Петренко гитара дээрэ наадажа, дуулаха юм.

★ Эстониин ССР-эй филармониин артист, республиканска конкурсын лауреат Янина Кудлик фортепиано дээрэ Гендель, Шопен, Лист болон бусад элитэ композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхэхэ болоно.

★ Москвагай гүрэнэй хоорой концертнууд П. Чайковскийн нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо январиин 28, февралиин 1-дэ үнгэрхэ юм. Энэ хоор хадаа уран һайханай коллективүүдэй бүхэссюзна конкурснуудай лауреат болоһон байна. Коллективэй уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ, ахамад режиссёрынь — уласхоорондын конкурсын лауреат, РСФСР-эй габьяата артист Андрей Кожевников мүн.

★ Москвагай гүрэнэй филармониин дуушан, бүхэсоюзна конкурсын лауреат Юрий Белокрынкин январиин 27-һоо БАМ-ай барилгашадта айлшалха юм.

★ Январиин 20—24-дэ уласхоорондын конкурсын лауреат, РСФСР-эй габьяата артист Николай Соловьев «Диск» гэжэ хүгжэмшэдэй бүлэгтэй хамта дуунуудаа дуулаха.

★ Тиихэдэ манай филармониин эстрадно-эльбэ шэдитэ «Баяр» бүлэгэйхид Хакасай автономито областиин нютагуудаар концертнүүдээ харуулжа эхилбэ.

✦ Филармониимнай симфоническа оркестрэй концертнүүд январиин 22-то, 26-да болохо юм. Январиин 22-то үхибүүдтэ зорюулагдаһан концерт үнгэрхэ. М. Глинкын нэрэмжэтэ РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат В. Рылов оркестрые хүтэлбэрилхэ юм.

Н. ЕГЕРЬ.

ОЛОНОЙ ДУНДА ХҮНДЭТ

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада манай республика дотор физкультура, спорт хүгжөөхэ шухала хэмжээ ябуулгада анхарал ехээр хандуулагдадаг болоо. Эндэйтээ уламжалан материально-техническэ баазань үргэдхэгдэнэ, һайжарна, олон хүн зон хабаададаг болоо. Жэшээ болгон Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадые абаад үзэлтэй. Предприятиин үйлэдбэрилэгшэд, партийна, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд коллективэйнгээ дунда физкультурно-спортивна хүдэлмэри эмхидхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна.

Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд предприятиингаа саашанхи хүгжэлтэ тухай асуудал хараажа үзэхэдөө, ажалша коллективэй гэшүүдэй дунда физкультура, спорт хүгжөөхын тула нэн түрүүлэн спортивна түхеэрэлгэнүүдые олоор бариха, материальна баазыень һайжаруулха гэһэн шиидхэбэри абаһан байгаа.

Хэдэн жэлэй урда тэр спортын байшан баригдажа, комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй мэдэлдэ үгтэһэн юм. Энээнһээ гадна өөрын стадион, хоккей наадаха талмайтай, сагаалса мэргэлхэ тииртэй, үбэлэй үедэ сэбэр агаарта амаржа, мүрысөө һорёо үнгэргэжэ байнам эрэ һанаһан байна. Спортын байшан соо волейболой, баскетболой, хүнгэн атлетикын, столой теннисэй, хоккей футболой секцинүүд бии болгогдоо юм.

Комбинадай хүдэлмэришэд сүлөө сагтаа эндэ олоороо ерэжэ, завод цехүүдэй дунда үнгэргэгдэжэ байдаг спартакиадада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоһониинь һайшаалтай. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулга эмхидхэхэ, үнгэргэхэ, мүн спортивна хэрэгсэлнүүдые абаха хэрэгтэ комбинадай профсоюзай комитет 8000 түхэриг жэл бүри һомолжо байдаг болонхой. Комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда физкультурно-спортивна хүдэлмэри ябуулха, хүтэлбэрилхэ хэрэгые Виталий Алексеевич Воротников хоёр гаран жэлэй туршада ударидажа ябана. Спортын талаар инструкторгаар хүдэлдэг Зинаида Николаевна Шумкова комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй. Эдэбхи үүсхэлтэй Зинаида Николаевна ажалша бэрхэ коллективэйнгээ дунда физкультура, спорт дэлгэрүүлхын хойноһоо зогсохо, суслыне мэдэхэгүй оролдожо ябадаг, өөрынгөө ажалда дуртаһан ёһотойл эдэбхитэй гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй ха.

Нүхэр Шумковагай ударидаһан баскетболой эрэшүүлэй команда үнгэрэгшэ жэлдэ Октябрьска районой чемпион болоһон, республика соогоо эрхим командануудай тоодо орослодог юм. Эрэшүүлэй баскетболой энэ команда технологическа институдай, прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй, авиационно заводой спортсменүүдтэй тэн тэрэ туулалдажа, түрүү һуури буляалдажа эхилһэниинь олоной зүгһөө һайшаал магтаалда хүртэхэ ёһоороо хүртэнэ.

Спортсмен-эдэбхитэдэй үнгэргэжэ байдаг үүсхэл ехэтэй хэмжээ ябуулганууд физкультура, спорт арад зоной дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ горитой нүлөө үзүүлдэг болоо. Һүүлэй үедэ тус предприятиин хүдэлмэришэд, харьяата эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хамтадаа зуунһаа дээшэ хүн зон спортын олон тоото зүйлнүүдээр бэеэ һоридог, мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг болоо юм. Жэшээнь, комбинадай медицинскэ пунктын хүдэлмэрилэгшэ Наталия Петрова ачха түрүүн волейболой командада ябажа эхилһэн юм. Удамшьегүй тэрэнэй гэр бүлынхид стадиондоо ерэжэ, спортын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг болоһон байха юм.

Комбинадай стадион дээрэ гансашье тус предприятиин гэшүүд, тэдэнэй гэр бүлынхид ерэжэ һорёо, мүрысөөн үнгэргэдэг бэшэ, мүн эндэ хотын, республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүд үнгэргэдэжэ, олон хүн зониие хабаадалсуулжа эхилээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ехэ мүрысөөнүүдтэ комбинедай али нэгэ командань яаха аргагүй түрүү һуури нэгые эзэлжэ гаредаг болонхой гээшэ.

Волейболоор үнгэргэгдэдэг мүрысөөн заншалта болоо. Тэсэгэнэй районой түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ орденто комбинедай эхэнэрнүүдэй команда хоёродохи һуури эзэлжэ, шан бэлэгүүдтэ хүртөө һэн. Тус командын гэшүүдэй диплэнхи олониинь колбасна заводой хүдэлмэришэдһөө буридэнхэй юм. Мүн комбинадай эрэшүүлэй суглуулагдамал команда эхэнэрнүүдһэ дутуугүйгөө һорёо, мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг. Мүн эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй команд... чемпионой нэрэ... тэһэн байна. Ти... вик» гэжэ футб... республикын ра... дээжэ болоһоор... нэр хабарай үед... шанда хүртэхын... гэгдэһэн наадан... һууринуудай нэ... раа бэлэй.

Комбинадай о... тэд, хүдэлмэри... тура, спорттой... гаргаагүй ханиг... үйлэдбэри дээрэ... нэ амжалта т... гээшэ. Үйлэдбэр... лэй дундаһаа... кээр бэеэ һоридо... насьева, футболи... бинадай ахамад... рис Вилисов, те... дэлмэришэд Ва... Петр Гладких, Н... пов болон бусад... леараа эрхим үн... жа ябахадаа, с... хүндэтэй, мэдэ... шэд, спортсме... шадаа бшуу.

соёлой нүхэдүүд!

ахамд

Верховно Советэй эл... тэй зохилдуулагдан, СС... 89 оной март һарада у... ной дура хүсэлэнгөөр А... дэхэ, гүрэнэй зургааануу... илхэ, бүхы засаг захир... һэн политическэ рефор... эхин табигдаха байн... нно ёһоор шэнэдхэлгы... а бэлдэхэдээ, КПСС-эй... эдхэлгын түрүүшын жэ... ерээдүйдэ партийн бэ... арад зоной анхаралда т... үүдтэ ороной ажабайд... олитикада, оюун ухаан... айдалые усадхан зайсу... хүсэнүүдые нэргээхэ, ... һанал бодолнуудһаа га... гээн шэнэлжэ, революц... бодотоор бэелүүлэгдэж... тимнай эрид эрьелтын... на.

XXVII съезд шэнэдхэлг... ва. Үнэн сэхэ юумэн тэ... имнай орон доторхи б... оед, хубилган шэнэдхэ... программа, бодото аж... ика зохёогоо һэн. Тэр... һургаалнууд арад зон... ые элирхэйлэн мэдүүл... ажэгдэһэн байгаа.

о доторхи байдалай ям... ги, юрэдөөл, олдохогүй... бэелүүлнэ, харин хуби... гэнэ. Шухала хэрэгтэй б... хэ һайжаруулхамнай г... нэн сэхээр, эрилтэ ехэт... ула юумэн, социальна... рхэтэн ёһоной эдэбхи... дэрэлгэнүүд хэгдэнэ.

кодо асари ехэ хубил... эжэ байна. Ажахын тос... ангалга, кооперацы бо... янзын түхэл шэнжэнүү... бүгэдэ ажалшадта шура... элые хүгжөөн хүмүүж...ана гэжэ һанаагаа ама... лэгдэхэ ёһотой үшөө е... ийн хубилалтануудай... рдой, ажалай бүтээсын... ой зүйлнүүдые, эд бар... йдалые хангалга һайжа... кэнуудые мүн л... хы эли бодо социальн... тойгор илаба. Т... уналга зогсоогдоо, хүг... үнгэрхэ бүри та... илган шэнэдхэлгын ам... тэмсэл улам шак... тэхэришэгүй болгоно... гоё һайхан арга... аадаха гол нюур боло... рилго бэлэдхэлэ... элтатайгаар бэелүүлэгдэ... нүүд илалта т... нэнэй тула демократи... һерада Свердлово... партийна конференци... гэргэдэхэ РСФ... он политическэ рефор... фиталай мүрысө... парти өөрһөө, обществ... даха эрхэдэ хүр... нүүдые улам наринаар... Е-М. Х... ээшэлүүлгэһээ, өөнэдыг... ЭҮРАГ ДЭЭРЭ: ...илгын ба сэдьхэл бодо... АССР-эй, Хабаро... мунистнуудай эрилтые... командакууд наа... арадые шэнэдхэн хуби... В. ПЛУ... гдоо. Шэнэ хүсэнүүд... гдэһэн общество дотор... лхэ ёһотой — энэ хадаа... Үдэр бүриин ажахын ах... гулөөржэ, парти социа... аадын политикын гол... олониитын дунда ябуул... зэл сурталай хүдэлмэр... болохо юм.

ын бүхэнэй ухаан бодо... ан хубилган шэнэдхэлгэ... эгдөө дуулдаагүй үргэ... лган шэнэдхэлгын хэрэг... адаа олохон талаараа... ба ерээдүй байдалаа ш... зорилгонуудаа, харгы... ралсал хубилгагдажа, э... айдал улам баян дэл... блэлдэ толилогдоһон м... нууд, радио-дамжуулга... на. Эдэ бүгэдэ али бүх... ээлгын, элдэб һанал бо... шэнэдхэлгын үедэ хү... еллигенциин холбоон б... ба хүдэлөөнүүдэй үүрэ... хэрэг нацинууд хоро... нэбтэрүүлэгдэнэ, энэ... шидхэхын тула таар... нэй туд бүхэнэй, бүхы... н, Октябрьяр заягдаһа... дэнэтэдэй холбоон шэн... бщество доторой ажаба... убилалтанууд шэнжэ ша... ндтай, манай гадаадын п... м. Бодото хэрэгүүдтэ б... кэ бодомжо уласхоорон... тэмжэтэй һайнаар шиид... бхи үүсхэлнүүдэй ашаар... оложо, хэрүүл хёмороо... орондонь этигэл найдал... байһые ушар ёһо ойлго... н шэнэдхэлгэ хадаа шэл... оно гэжэ апрельһээ хой... ор гэгшэлэ. Манайда... бэ эр баримталан дабш... элүүлхэбди, хубилган ш... жабайдалда эршэмтэйг... а хурдадхахабди.

а юрын байхадаа болохо... Шэнэдхэлгын хэрэгүүд... дхэлгээр мүндэлһэн, об... рилгонууд гүйсэд бэелүү... тангаяа социальна һалба... йбди. Заримдаа хараала... эелүүлэгдэнэгүй. Энээнэ... ти һайн ойлгоно. Тэрэ о... илган шэнэдхэлгэдэ бэрх... н бүхы юум» харана. Б... ые гаталан дабажа, КП... дта эрилтээ дээшэлүүл... хы юумэн тэнгэриһээ бу... хүлеэжэ һуудагүй. Хүг... шад, хайша хэрэгээр хе... а ёһогүй. Имагтал хамть... дүүлбэл, ниитын зорилг... н шэнэдхэлгэ хадаа...

САНЫН ЗҮРГЭ САРЬЯАТАЙ

Санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Удэ шадархи Шишковко һуурикай оршондо болобо. 94 саншад зүргэ дээрэ гараже, урилдаһан байгаа.

Эрэшүүл болон залуушуул 15 километрэй зайда хоёр дахин хабаяа туршаба. Түрүүшын удэр классическа аргаар, хоёрдохи удэр юрын аргаар урилдаагаа. Эхэнэрнүүд болон басагад 5 километрэ хурдан солбоноо туршаһан байха юм.

Хандагатайн модоной комбинадай методист, спортын мастерта кандидат Андрей Грабовский эрэшүүлэй дундаһаа хоёр дахин илалта туйлаба. Зүүн Сибириин технологическа институдай санын баазын директор, спортын мастер Саяна Жамбалова хоёрдохи һууринуудые эзэлэ. Кичерын дундa һургуулиин багша, спортын мастер Юрий Столопов, багшанарай институдай студент, спортын мастерта кандидат Олег Харитонов бронзо медальнуудаар шагнагдаһан байгаа. Эдиршүүлэй дундаһаа түрүүшын удэр Улаан-Удын 65-дахи һургуулиин 10-дахи классай һурагша, спортын мастерта кандидат Андрей Полевик илалта туйлаа. Хоёрдохи удэр лесотехническэ техникумэй һурагша Дмитрий Тонкопрядченко бултые ахижа гараба.

Буряад оронсй нинслэл хотын 48-дахи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша, спортын мастерта кандидат Катя Дойникова мүрысөөнһөө мүрысөөндэ мэргэжэлээ дэгшэлүүлжэ байна. Хоёр удэрэй туршада эхэнэрнүүдэй дундаһаа тэрэ-ниие ахижа гараха хүн олдобогүй. Түрүүшын удэр технологическа институдай студентка, спортын мастерта кандидат Елена Кануньникова, 48-дахи һургуулиин һурагша Оля Калэшникова, хоёрдохи удэр 6-дахи интернат һургуулиин һурагша Алёна Смирнова, багшанарай институдай студентка Елена Думнова шангай һуурингуудые эзэлбэ. А. Смирнова спортын мастерта кандидадай норматив түрүүшынхеэ дүүргэ.

Б. МИРОМАНОВ.

ҺУУРИНУУДАА ҺЭЛГЭ

Технологическа институдай шатарай клуб соо профсоюзуудай спортын бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадамай эзэлжэтэ уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Урда удэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн наадануудта эрхимлэжэ ябаһан 32-дохи һургуулиин зургаадахи классай һурагша Виталий Раднаев дүрбэдэхи, табадахи уулзалганууда багшанерай, технологическа институдуудай студентнүүд Андрей Евдокимовые шүүһэн, Александо Серпионовтой тэнцэжэ гараһан юм. Харин зургаадахи уулзалгада 3-дахи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Саяан Санжиевтай наадахадаа, нүхэрөөө шүүгдэхэ баатай болоо.

Зургаан уулзалгын удаа Санжиев 5 очкото... эхилбэ. Шатарша... таханов, Раднаев... гэгшэд 4,5 очкото...

Басагадай дунда... на Банжилова Н... Тэрэ Виктория Б... терина Мандреев... Федорова гэгшэ... Оксана Ламухин... байна. Тиигэжэ т... той. Мүн Мандре... ренова, Светлан... 49-дахи һургуу... классай һурагша... хелаева гэгшэдэ... эрхимлэгшэнэ хэ... гэгдэбэ.

Л. ...

Спорт Спорт Спорт

ХҮСЭЛ ЗОРИГОЙ БАЙБАЛ...

Басагадай дунда волейболоор Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Удын түмэр замай техникумэй спортын зал соо үнгэргэгдэжэ байна. Амарай, Камчатска, Магаданай, Шэтын областнуудай, Приморийн, Хабароска хизаарнуудай, Буряадай болон Яхадай АССР-нүүдэй 1972—1973 онуудта түрэһэн басагадай команданууд мүрысөөндэ хабаадама.

Шэтын областиин волейболист басагад һайн һорилго бэлэдхэлтэй, гоё һайхан мэргэжэл шадабаритай байһенаа харуулжа, сугларагшадай зүгһөө халуун альга ташалгаар угтагдана. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Юуб гэбэл, иимэ нэ'анай басагадай дунда нёдондо жэл Йошкар-Ола хотодо болоһон РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ Шэтын областиин команда хабаадахадаа, гурбадахи һуури эзэлжэ, бронзо медальнуудта хүртэнэн юмтартай. Эгээл тиимэһээ тэдэнэр Амарай, Камчатска, Магаданай областнуудай, Яхадай АССР-эй команданууддай наадахадаа, бултыень 3:0 тоотойгоор шүүгдэ.

Приморийн хизаарай команда Амарай, Буряадай, Магаданай, Яхадай түлөөлэгшэдые мүн лэ 3:0 тоотойгоор илаад, түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ.

Захааминай районой хүүгэдэй спортын һургуулиин һурагша басагад зонын наадандa манай республикын нэрэ хүндые хамгаална. Энэ һургуулиин тренернүүд Д. Е. Гармаева, П. Ж. Доржиев, В. В. Чимитов гэгшэд һайнаар, эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, тэдэнэй һурагшад хүбүүд, басагадай дундаһаа Буряадай АССР-эй оло дахин чемпион болоһой. Улаан-Удын хүүгэдэй спортын Дворец һургуулиин (директорынь М. К. Байняк-шин) түлөөлэгшэдэй команд-дын бүридэлдэ орожо шадаагүй байһаниинь халагламаар. Энэ һургуулиин тренернүүд хангалтагүй муугаар хүдэлнэ гэжэ эндэнээ ойлгомоор лэ.

1973—1974 онуудта түрэһэн басагадай дунда волейболоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй наадан нёдондо Усолье-Сибирское хотодо болоо һэн. Зонын мүрысөөндэ манай басагад хоёрдохи һуури эзэлһэн юм Удаань Кемеровэ хотодо үнгэргэгдэһэн РСФСР-эй захад финалай наадандa волейболист басагаднай зургаадахи һуурида гараһан байгаа.

Мүнөө гурбадахи турта манай команда Приморийн хизаарай түлөөлэгшэдтэ 0:3 тоотойгоор (7:15, 13:15, 4:15) шүүгдэбэшье, энэ урагшагүйдэлгэһөө зуб тобшолол хэжэ, хойто удэрынь Хабаровска хизаарай спортсмен басагадые 3:0 тоотойгоор илаба.

Нэгэдэхи партида басагаднай 15:7 тоотойгоор шүүгээ. Хоёрдохи парти мүн лэ манай командын эршэтэ добтолгоор эхилбэ — 3:0. Эгээл энэ үедэ Хабаровска хизаарайхид бэеэ гартаа баряад, хёрхо нариннаар наадажа, табло дээрэхи тоое 14:6 болгобо. Тэдэ командымчай тренер Петр Жамсаевич Доржиев минутын забһарлалга абажа, һурагшадтаа шангахан заабари зүбшэл үгөө хэбэртэй. Саашдаа манай басагад охэ хүсэл зориггой байһанаа харуулаа. Тиин спортсменүүднай хүсэжэ, табло дээрэ 14:14 тоо яларба. Хоёр командын гэшүүд сэдьхэлээ хүдэлэнхэйнүүд. Эндэ алдуу гаргажа болохогүй. 16:14 тоотойгоор манай басагадай илахсдань, уулзалгын эсэсэй үрэ дунда маргаха хүн олдобогүй. Үнэхоорөөшье, гурбадахи партидаа командамнай 15:8 тоотойгоор шүүгээ. Манай командада Захааминай районой Баян-Голой дунда һургуулиин 9-дахи классай һурагша Женя Зоненберг (№ 1), Закаменск хотын 2-дохи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Ира Лощенко (№ 2), Катя Хубанова (№ 5), Таня Воротникова (№ 8) гэгшэд онсо шалгаржа, илалта шэрээбэ.

— Манай команда бүхы арга хургаяа гаргажа шадабагүй. Хоёрдохи партида шүүгээ һаамнай, уулзалгын үрэ дүн ондоо байхадаа болохо һэн. Зүгөөр энэ удэр иеадан маанадта бурууллаа шүүгдэбэбди. Сэхыень хэлабэл, Таня Пятановайса (№ 8) бүхы басагаднай муугаар наадаа,— гэжэ Хабаровска хизаарай командын тренер, бэсөөр спортын мастер Константин Смирнов хэлэлгын дүнгүудые сорсолбо.

Тиигэжэ мочей команда 3 очкотой болоод, гурбадахи һуури эзэлэ.

Энэ удэр Амарай болон Камчатска областнуудай команданууддай хоорондо болоһон наадан иланганяа шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларагшадые һонирхуулаа. Тэдэнэр аяар 5 парти наадаба. Тиихэдээ 3:2 тоотойгоор (15:12, 13:15, 16:14, 12:15, 15:11) шүүжэ, Амарай областиин волейболист басагад түрүүшын дүрбэнэй тоодо орохо аргатай болобо. Эндэ Амарай командаһаа Аля Бухарова (№ 2), Наташа Спиридонова (№ 7), Камчатска областиин командаһаа Ира Кутанова (№ 7), Лена Войчук (№ 2) гэгшэд иланганяа һайнаар наадаа.

— Сэхыень хэлэхэдэ, манай команда зоно соогоо гол түлөб дундуур һуурида гараг... Саашье удаада шангай һуурида гараже шадахагүйбди. Саашдаа бэрхэ багагадые шэлэжэ сносод, ехэ-ехэ мүрысөөнүүдтэ хэдо хабаадаал һаа, амжалта туйлаха... набди.— гэжэ А... тиин команды... Пэнгюх хөөрэнэ.

Энэ удэр Прим... рай команда Я... түлөөлэгшэдые 3... шүүгээ. Шэтын о... сагад Магаданай... канууудые мүн л... тойгор илаба. Т... үнгэрхэ бүри та... тэмсэл улам шак... гоё һайхан арга... рилго бэлэдхэлэ... нүүд илалта т... һерада Свердлово... гэргэдэхэ РСФ... фиталай мүрысө... даха эрхэдэ хүр...

Е-М. Х...

ЭҮРАГ ДЭЭРЭ: ...АССР-эй, Хабаро... командакууд наа...

В. ПЛУ...

САНЫН ЗҮРГЭ САРЬЯАТАЙ

Санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Удэ шадархи Шишковко һуурикай оршондо болобо. 94 саншад зүргэ дээрэ гараже, урилдаһан байгаа.

Эрэшүүл болон залуушуул 15 километрэй зайда хоёр дахин хабаяа туршаба. Түрүүшын удэр классическа аргаар, хоёрдохи удэр юрын аргаар урилдаагаа. Эхэнэрнүүд болон басагад 5 километрэ хурдан солбоноо туршаһан байха юм.

Хандагатайн модоной комбинадай методист, спортын мастерта кандидат Андрей Грабовский эрэшүүлэй дундаһаа хоёр дахин илалта туйлаба. Зүүн Сибириин технологическа институдай санын баазын директор, спортын мастер Саяна Жамбалова хоёрдохи һууринуудые эзэлэ. Кичерын дундa һургуулиин багша, спортын мастер Юрий Столопов, багшанарай институдай студент, спортын мастерта кандидат Олег Харитонов бронзо медальнуудаар шагнагдаһан байгаа. Эдиршүүлэй дундаһаа түрүүшын удэр Улаан-Удын 65-дахи һургуулиин 10-дахи классай һурагша, спортын мастерта кандидат Андрей Полевик илалта туйлаа. Хоёрдохи удэр лесотехническэ техникумэй һурагша Дмитрий Тонкопрядченко бултые ахижа гараба.

Буряад оронсй нинслэл хотын 48-дахи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша, спортын мастерта кандидат Катя Дойникова мүрысөөнһөө мүрысөөндэ мэргэжэлээ дэгшэлүүлжэ байна. Хоёр удэрэй туршада эхэнэрнүүдэй дундаһаа тэрэ-ниие ахижа гараха хүн олдобогүй. Түрүүшын удэр технологическа институдай студентка, спортын мастерта кандидат Елена Кануньникова, 48-дахи һургуулиин һурагша Оля Калэшникова, хоёрдохи удэр 6-дахи интернат һургуулиин һурагша Алёна Смирнова, багшанарай институдай студентка Елена Думнова шангай һуурингуудые эзэлбэ. А. Смирнова спортын мастерта кандидадай норматив түрүүшынхеэ дүүргэ.

Б. МИРОМАНОВ.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 11.00—Эдир дуушадай «Хухюу» нотонууд» гэһэн концерт. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Уг дамжан ерэһэн баялигуудта хүрэнэ губди». 13.20—«Арадай уран бэлиг»—шэнжэлэл. 16.30—Шэнэ һонин. 16.40—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50—«Тайна старого парка»—үхибүүдтэ фильм (Польшо). 18.05—Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүд. 18.45—А. Шнитке. «Пер-Гюнт» беледэй түгэсхэлэй хэһэг. 19.20—Мультфильмнүүд. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Интерсигнал. 20.30—Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 20.35—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45—«Иимэ юумэн байһан байгаа». 23.00—«Игра в детектив»—зүжэг. 00.15—«Хараа бодол».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

12.05—Англи хэлэн. 11.05—А. М. Горький. «На дне». 11.35—«Интерспектр». Интервиденнин программа. 12.35—Шэнэ һонин. 12.45—«Случай в аэропорту»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 14.00—«Манай гасар дэлхэй»—хүгжэмтэ дамжуулга. 14.55—«Внук»—баримтата фильм. **Улаан-Удэ.** 17.30—«Талын галнууд»—тележурнал (буряадаар). 18.00—«Танай бэшэгүүдээр». 18.25—«Буряад ороной шэнэ һонинууд». 19.45—«Телеагитпункт». 20.15—Буряад хэлэнэй хэшээл. **Москва.** 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15—Арфын абяан эзэдлнэ. 21.30—Ритмическэ гимнастика. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор.

Кино, театрнуудта

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА

Премьера. Музыкальная драма НОЧЬ УМИРАЕТ С РАССВЕТОМ — в 19-30.

**